

RISE HOLDING

årsberättelse 2009

Innehåll

- 4 Ledningen har ordet:
Framgångsrikt verksamhetsår trots global kris
- 6 Hänt under 2009
- 10 SP:s Maria Khorsand kommenterar året
- 14 Vi har levererat på våra 9 utmaningar
- 16 Swedish ICT Researchs Hans Hentzell
kommenterar året
- 20 Nytt finansieringssystem
- 22 Swereas Tomas Thorvaldsson kommenterar året
- 26 Hur kan vi mäta nytta och effekter?
- 28 Innventias Gunnar Svedberg kommenterar året
- 32 Bolagsstyrningsrapport 2009
- 36 Styrelsen 2009/2010
- 42 Intern kontroll och riskhantering
- 46 Ekonomisk redovisning för koncernen
och moderföretaget
- 52 Kontaktinformation

Framgångsrikt verksamhetsår trots global kris

Ar 2009 var ett viktigt år för RISE Holding – det första verksamhetsåret enligt forsknings- och innovationspropositionen *Ett lyft för forskning och innovation* (prop. 2008/09:50). Det var också första året med det nya varumärket RI.SE, vars syfte är att både vara ett nytt namn för holdingbolaget RISE Research Institutes of Sweden Holding AB och att utgöra ett samlande paraplyvarumärke för de svenska industriforskningsinstituterna under ägande av RISE Holding, den sk RISE-gruppen. Det nya varumärket och namnet är mycket viktiga, dels för att markera RISE Holdings nya och förstärkta uppdrag och mandat, dels för att kunna bygga ett internationellt gångbart gemensamt varumärke för nästan hela den svenska institutssektorn.

2009 var ett besvärligt år för större delen av näringslivet i Sverige, Europa och världen, med den värsta finanskrisen i modern tid och med en djup lågkonjunktur som följd. Detta har självklart påverkat forskningsinstituterna på många olika sätt, men trots påfrestningarna, gör RISE-gruppen sitt starkaste år någonsin, med en samlad omsättning på ca 2,2 miljarder kr, ett positivt samlat ekonomiskt resultat samt en stor mängd effekter, i form av innovationer, kommersialiseringar och tekniköverföringar till det svenska näringslivet.

Det är just det som är industriforskningsinstitutens roll och övergripande mål: Att åstadkomma stärkt konkurrenskraft och hållbar tillväxt för det svenska näringslivet i ett globalt perspektiv!

2009 var också ett händelserikt år för RISE Holding, då vi kunde leverera på flera uppgifter (läs mer om det på s 14) i regeringens uppdrag och där förvärvat av hela SP-koncernen nog är den enskilt viktigaste händelsen. Dessutom vill vi lyfta fram:

- Att vi lanserat ett nytt namn och varumärke – RI.SE
- Att vi utvecklat holdingbolagets kärnprocess – ägarstyrningen
- Att vi med den förstärkta finansieringen av RISE-gruppen lagt grunden för ett nytt basfinansieringssystem – SK-medelssystemet
- Att vi fortsatt strukturutvecklingen med nya institut i RISE-gruppen – IMEGO, MEFOS och SP-koncernen
- Att vår första gemensamma hållbarhetsredovisning blev prisbelönt
- Att vi lanserat den nya webbplatsen www.ri.se för RISE-gruppen och ägarbolaget
- Att vi lagt ökat fokus på effektmätning och startat ett effektutvärderingsprojekt

Vi kan se tillbaka på fina prestationer av instituten i RISE-gruppen, både ekonomiskt, hållbarhets- och effektmässigt. Utsikterna för 2010 bedömer vi som mycket goda, delvis tack vare ett något förbättrat konjunkturläge, men kanske framförallt för att vi då kommer att kunna räkna hem de första resultaten av statens ökade satsningar på institutssektorn. Vi kommer bl a att kunna se ökade SME-aktiviteter, ökad samverkan med UoH samt en ökad internationell konkurrenskraft. RISE-gruppen kommer att vara en av de viktigaste aktörerna i det svenska innovationssystemet under 2010!

Yngve Stade
Styrelseordförande

Peter Holmstedt
Verkställande direktör

Peter Holmstedt, verkställande direktör
Yngve Stade, styrelseordförande

Hänt under 2009

- Den 1 januari ändrade bolaget namn från IRECO Holding AB till RISE Research Institutes of Sweden Holding AB, som ett led i arbetet med att bygga ett nytt gemensamt varumärke för de svenska industriforskningsinstituten. Ägarbolaget kallar sig i dagligt tal RISE Holding.
- Ett nytt finansieringssystem för strategiska kompetensutvecklingsmedel (SK-medel) infördes den 1 januari, i samband med att den nya och förstärkta finansieringen enligt budgetpropositionen började gälla. Läs mer om SK-medelssystemet på sid 20.
- Ägarförändringar! Det har hänt mycket spännande i RISE-gruppen – Fyrklöverstrukturen – under året. Forskningsinstitutet IMEGO AB, verksamt inom sensorteknik, tidigare förvalt av Utbildningsdepartementet, fördes till Swedish ICT Research från årsskiftet. MEFOS Metallurgical Research Institute AB, ingår sedan 31 mars under namnet Swerea MEFOS som intressebolag i Swerea-koncernen.
- Fyrklövern blev juridiskt komplett när RISE Holding den 2 november förvärvade samtliga aktier i SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB från staten. SP är RISE Holdings enda helägda dotterbolag och till massan den största koncernen i RISE-gruppen.
- Den 31 mars publicerades RISE Holdings finansiella årsredovisning och RISE-gruppens första gemensamma hållbarhetsredovisning enligt GRI. Se www.ri.se/publikationer
- Den 2 april hölls holdingbolagets årsstämmoseminarium på KTH campus i Stockholm. Eventet var välbesökt och bolaget tog tillfället i akt att berätta om sina strategiska utmaningar på kort och lång sikt och visa upp den nya visuella identiteten. Eftermiddagens moderatorledda seminarium fokuserade på forskningsinstitutens samverkan med lärosätena och bland talarna fanns förutom statssekreterare Jöran Hägglund, företrädare för KTH och Chalmers, institutens ledningar och omvärldsanalytikern Göran Roos.
- Den gemensamma webbplatsen ri.se sjösattes under hösten med avsikten att skapa en interaktiv mötesplats för aktörer i och omkring instituten inom RISE-gruppen. En central uppgift för ri.se är att fungera som portal till instituten och visa upp tillämpad FoU och innovationer för en rad identifierade målgrupper inom näringsliv, finansärer och akademi/studenter. RISE Holding ansvarar för webbplatsens underhåll.

Statssekreterare Jöran Hägglund,
Näringsdepartementet

- Den internationella närvaron av RISE uppmärksammades när EARTO, European Association of Research and Technology Organisations valde att förlägga 2010 års medlemskonferens till Sverige. Förberedelserna för evenemanget som ska äga rum i Göteborg 19-21 maj 2010, tog vid när 2009 års konferens hölls i Paris med arbetsgruppen från RISE på plats.
- Holdingbolaget har dragit igång ett antal nätverk inom RISE-gruppen. Nätverken är ett verktyg i arbetet med att stärka institutens konkurrenskraft genom att skapa synergier och öka det effektiva samarbetet dememellan. Under året har arbetsgruppen för hållbarhetsfrågor och CSR-rapportering fortsatt att träffas regelbundet, Fyrklöverns controllers har haft informations- och avstämningsmöten, liksom de kommunikationsansvariga.
- Under året har RISE medverkat med information kring forskningsinstituten med redaktionell text och genom annonsering i flera tidningar, bl a med en artikel i EU-parlamentets Regional Review, en tidskrift som distribuerades i stor upplaga under Sveriges ordförandeskap i EU-parlamentet första halvåret 2009.

Glada miner efter undertecknandet av aktieöverlåtelsen: fr v Jenny Lahrin, Näringsdepartementet och Peter Holmstedt, VD RISE Holding.

SP förstärker RISE med spets och bredd

Den 2 november blev SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut en del av RISE Research Institutes of Sweden. Staten, genom Näringsdepartementet, överförde då sitt aktieinnehav i SP till ägarbolaget RISE Holding. Båda ledningarna uttryckte positiva förväntningar och framtids hopp i sina kommentarer.

”Med SP som formell del av RISE-koncernen har vi nu lagt grunden till Sveriges framtida forskningsinstituts struktur”, kommenterade RISE Holdings ordförande Yngve Stade och fortsatte: ”Tillsammans med statens ökade finansiella stöd får institutssektorn kraft till förnyelse och kan bidra med ökad nytta till svenskt näringsliv.”

”I och med att SP med sina ca 950 medarbetare nu är den största forskningskoncernen inom RISE bidrar vi till att stärka strukturen inom institutssektorn. Det är bra för oss med en ägare som har tydligt fokus på att driva de frågor som är viktiga för industriforskningsinstitutet”, sa SP:s styrelseordförande Jan-Eric Sundgren.

SP:s VD och koncernchef Maria Khorsand konstaterade:

”Genom att vi nu ingår som en stark del i ett större sammanhang kan vi satsa mer på att bygga strategisk kompetens inom hela innovationskedjan. Det kommer att öka vår internationella konkurrenskraft och gynna våra kunder”.

”I RISE Holdings uppdrag ingår att fortsätta driva processerna med ytterligare kraftsamling, förstärkning och förnyelse av den svenska institutssektorn. Detta är ett strategiskt mycket viktigt steg i vårt arbete. SP tillför RISE-gruppen både nya unika spetskompetenser och stor bredd”, avslutade RISE Holdings VD Peter Holmstedt.

SP bygger för framtiden

2009 var ett år präglad av turbulens och oro i finans-krisens och lågkonjunktursens spår. Vi har också känt av de sämre tiderna, men trots läget har SP-koncernen stått stadig under detta år och vi har till och med ökat vår omsättning med 11%.

Ökningen beror på en förstärkning av våra strategiska kompetensmedel, fler och större uppdrag för våra kunder samt att vi vid årets början förvärvade JTI, Institutet för Jordbruks- och Miljöteknik med sina 40 medarbetare.

Under året har vi slipat på våra strategier ytterligare, men framförallt agerat i linje med dem.

Vår första strategi är att bygga långsiktiga relationer till våra kunder och skapa värde för dem. Vi har årligen ca 10 000 kunder – däribland många små och medelstora företag som vi har starka relationer med genom våra uppdrag och projekt. För våra större kunder har vi skapat kundteam som genom att samordna och erbjuda koncernens samlade kompetens kan möta kundernas alltmer komplexa behov och därmed skapa ytterligare värden.

Vår andra strategi, att utveckla starka FoI-miljöer, har fått ett extra lyft genom de nio kompetensplattformar som vi startade under året för att bygga starka FoI-miljöer med strategisk spetskompetens. Viktigt för att välja dessa har varit att det finns ett industriellt engagemang, en tydlig miljö/energiinriktning och att det främjar samarbete inom koncernen, mellan fyrklöverinstitutet och med UoH.

En viktig strategi för oss är också att stärka vår internationella profil. Vi har vuxit i antal EU-projekt, vi har fått fler internationella kunder och vi har stärkt vårt engagemang i internationella nätverk som är viktiga för oss.

Tillväxten har varit stor inom området som täcks i vår fjärde strategi, att fortsätta utvecklas till ett internationellt ledande institut inom området industriellt inriktad miljö- och energiteknik. Energi och miljö finns inom i stort sett alla våra verksamhetsområden och det har stärkts ytterligare genom att JTI nu är en del av SP. Vi är starka och satsar inom områden som exempelvis bioenergi och biobränsle, batteri- och hybridteknik, smarta elnät, hållbart byggande, energianvändning och en mängd andra områden som är viktiga för en hållbar utveckling.

Att erbjuda kvalificerade utvärderings-, mät- och certifieringstjänster är vår femte strategi. Det handlar om att vi finns i hela innovationskedjan, ända ut till marknaden. Där spelar våra avancerade laboratorier, testmiljöer och experimentella resurser en stor roll.

Säkra en hög kompetens är vår sjätte strategi som är helt avgörande för vår framgång. Våra medarbetares kunskaper, spetskompetens och vår organisatoriska styrka är vår viktigaste tillgång. Därför är integrationsprocessen med koncernens bolag en viktig fråga som vi har satsat på under året.

Våra nya gemensamma kärnvärden, Förtroende, Innovation, Värdeskapande, utgör grunden för koncernens kultur och beskriver våra grundläggande värderingar som har vaskats fram i en brett förankrad process. Implementeringen inom koncernen har skett parallellt med implementeringen av våra strategier under hösten. Vi har också tagit fram en ny varumärkesplattform för koncernen.

En av de viktigaste händelserna under året var RISE blev ny ägare till SP. Därmed får vi ökade möjligheter att investera i kompetensuppbyggnad och vi ser större möjligheter att växa internationellt.

Vi ser med tillförsikt på framtiden där vi skapar värde tillsammans med våra kunder och samarbetspartners.

Maria Khorsand

Koncernchef, SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB

FAKTA SP-KONCERNEN

Bolag i koncernen: SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, CBI Betonginstitutet, Glafo Glasforskningsinstitutet, JTI Institutet för jordbruks- och miljöteknik, SIK Institutet för Livsmedel och Bioteknik, YKI Ytkemiska Institutet, SMP Svensk Maskinprovning
Omsättning 2009: 936 MKR
Antal anställda: 959 (omräknat till årsanställda 893)
Verksamhetsorter, större kontor: Stockholm, Göteborg, Borås (HK), Skellefteå, Växjö, Uppsala, Umeå, Karlskrona, Lund
Styrelsens ordförande: Jan-Eric Sundgren, vice vd AB Volvo

Några intressanta projekt och uppdrag

PUTSADE ENSTEGSTÄTADE REGELVÄGGAR

För flera år sedan larmade SP om att putsade enstegstätade regelväggar inte håller måttet. Väggarna är alltför känsliga för fuktskador och därmed finns risk för allvarliga röt- och mögelskador. Efter SP:s larm startade ett utredningsarbete tillsammans med byggindustrin för att hitta en lösning på problemen. Resultatet av utredningen presenterades under 2009 och bekräftade SP:s farhågor om bristande robusthet vad avser fuktskador i den aktuella väggtypen. I rapporten presenterades också förslag till reparationsmetoder och dessutom tre exempel på möjliga lösningar för framtida hus med putsade fasader.

Genom SP:s larm och de förbättringsförslag som arbetats fram har framtida skador för stora belopp i nyproducerade hus kunnat förhindras. Beloppet är svårt att uppskatta men ligger förmodligen i miljardklassen eller högre.

SÄNKT BÄDDTEMPERATUR FÖR EFFEKTIVARE AVFALLSFÖRBRÄNNING

Alkalirelaterade driftsproblem bidrar starkt till de höga drifts- och underhållskostnaderna vid förbränning av avfall och biobränslen. Forskning på SP har visat att dessa problem går att minska genom att primärt konvertera bränslet vid en relativt låg temperatur så att förångning av alkali undviks. Temperaturer i bottenbädden runt 700°C medför bl a mindre beläggningar på värmeöverförande ytor och lägre behov av additiv. Projektet har varit framgångsrikt och den kommersiella an-

läggning där metoden har utvecklats körs nu vid de föreslagna betingelserna med kraftigt reducerade drifts- och underhållskostnader som följd.

Samma teknik kan användas på många andra anläggningar i Sverige och utomlands. Potentialen för kostnadsbesparingar är stor.

NYTT FÄRGPIGMENT GER EFFEKTIVT KAMOUFLAGE

Ett helt nytt färgpigment är ett resultat av en stor satsning av Försvarsmakten på nanomaterial. Pigmentet fungerar som ett mycket effektivt kamouflage. Det kan även reflektera bort solens infraröda strålar och har därmed potential att kraftigt minska uppvärmningen av till exempel byggnader och fordon.

Experter på SP:s dotterbolag YKI har utvecklat tekniken i samarbete med företag inom Saab-koncernen och Uppsala Universitet. Tekniken, Multispectral Camouflage Coatings, innebär att det är mycket svårt att upptäcka exempelvis en stridsvagn som är målad med en färg som innehåller pigmentet.

Färgpigmentet har förutom militära tillämpningar även en rad tänkbara civila användningsområden. De som ligger närmast till hands för kommersialisering ligger inom områdena materialskydd, inkapsling av optiska vitmedel i papper, värmereflekterande pigment för applicering på hus i varm miljö eller civilt flyg.

Nästa steg är att tillsammans med FMV och Saab gå vidare vad gäller kommersialisering av den nya kamouflageteknologin.

AVANCERAD UTRUSTNING TILL CERNS PARTIKELACCELERATOR

Inom SP:s spetsforskning inom mätteknik bygger vi egna mätsystem och komponenter till dessa. Under 2009 blev SP kontaktade av CERN om våra möjligheter att tillverka en pulsspänningsdelare för världens största och modernaste partikelaccelerator Large Hydron Collider (LHC). De hade inte kunnat finna någon spänningsdelare någon annanstans med de extremt höga noggrannhetskrav som krävdes och frågan gick till oss. Efter att ha byggt en demonstrator kunde vi presentera en principlösning som CERN accepterade. Under första halvåret 2010 kommer SP därför att leverera ett avancerat spänningsdelarsystem till LHC.

VÅRA KOMPETENSPLATTFORMAR SOM STARTADE 2009

Vi använder våra strategiska kompetensmedel till att bygga långsiktig spetskompetens. Genom våra kompetensplattformar skapas starka forsknings- och innovationsmiljöer i nära samverkan med näringsliv och UoH.

- SP Heat Pumping Technology
- SP Zero Emission Buildings
- SP Batteri- och Elhybridsystem
- SP Interfacial materials Centre for Cleantech applications
- SP Pipe Centre
- SP MedTek
- SP Tunnel and Underground Safety Centre
- SP Trämetri
- SP Wise Measurements for Smart Grids.

Leverans på våra 9 utmaningar

På bolagsstämman i april 2009 lanserade RISE Holding nio utmaningar som tillsammans skulle utgöra strategin för hur vi ska nå regeringens uppdrag och mål, i enlighet med forsknings- och innovationspropositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop 2008/09:59).

Detta har vi hittills åstadkommit under respektive utmaning!

- 1** KRAFTSAMLA, UTVECKLA OCH FÖRNYA INSTITUTSSTRUKTUREN
- IMEGO, MEFOS och SP-koncernen in i RISE-gruppen

- 2** FÖRA STRATEGISK DIALOG MED NÄRINGSLIVET
- Kontinuerliga diskussioner och arbetsmöten med medägare till instituten och berörd industri
 - Aktiv samverkan med Industrikommitténs institutsgrupp
 - Kontinuerlig dialog med andra näringslivsintressenter i innovationssystemet Svenskt Näringsliv, Teknikföretagen, Jernkontoret, Skogsindustrierna m fl

- 3** BILDA STRATEGISKA ALLIANSER MED LÄROSÄTENA
- Institutens samverkan med lärosätena – såväl akademisk som i projekt – är betydande och ökar
 - Strategiska samarbetsavtal mellan instituten och lärosätena ökar

- 4** ÖKA INTERNATIONALISERING AV SEKTORN
- Beslutades att hålla EARTOs årskonferens 2010 i Sverige, Göteborg 19-21 maj
 - SK-medel får användas även till EU-projekt och internationalisering

- 5** BYGGA OCH LADDA VARUMÄRKE
- Nytt namn och varumärke från årsskiftet, RI.SE, med tillhörande material och aktiviteter
 - Ny webbplats www.ri.se sjösattes under hösten
 - Varumärkes- och kommunikationschefsnätverk startat inom RISE-gruppen

- 6** SKAPA EFFEKTORIENTERAT FINANSIERINGSSYSTEM
- Nytt SK-medelssystem infördes i förenklad form 1 januari 2009
 - Rapportering har skett kvartalsvis
 - Utvecklat SK-medelssystem infördes 1 januari 2010

- 7** SKAPA EFFEKTUTVÄRDERINGSSYSTEM
- Projekt startades under 2009
 - Rapportering av data avseende 2009 utgör grunden för systemets utveckling

- 8** VIDGA KVALITETSBEGREPP
- Diskussioner har startat med företrädare för lärosätena

- 9** UTNYTTJA SYNERGIER OCH ÖKA EFFEKTIVITET
- 4-klöverchefsmöten
 - Nätverk med kommunikatörer har startat
 - Nätverk med ekonomer har startat
 - Nätverk inom CSR har startat
 - Nätverk för assistenter har startat
 - Arbetsgrupp för effektutvärdering har startat

Swedish ICT rustat för strategiska satsningar

År 2009 blev ett turbulent år för Swedish ICT och våra partners inom framförallt näringslivet. Trots detta har Swedish ICT utvecklats mycket bra och ökat omsättningen genom ökad projektvolym med 25 %. Under 2009 kan vi framförallt lyfta fram Imego som nu är en mycket intressant del av Swedish ICT samt det strategiska initiativet Fordon & Transport, skapat i samarbete med fordonstillverkare, underleverantörer och transportföretag. Redan första året har satsningen bidragit till prestigefulla samarbeten med såväl internationella som svenska företag och myndigheter. Dotterbolaget SICS är drivande i ICT Labs som i mycket stark konkurrens utsågs till ett Knowledge Innovation Center (KIC) inom det nybildade European Institute of Technology (EIT). Med samarbetet mellan dotterbolaget Acreo och Linköpings universitet samt Karolinska Institutet, har det nya området Bioelektronik nått stor akademisk framgång som bärddar för de första näringslivsprojekten under 2010. Under hösten fick "Virtual Autopsy" som tagits fram i samarbete mellan Interactive Institute, Linköpings universitet och Norrköpings Visualiseringscenter C stor internationell uppmärksamhet. Resultaten är exempel på nya tjänster, både professionella och för upplevelser, baserade på modern ICT.

I slutet av 2009 genomfördes en omfattande omorganisation av Swedish ICT Research. Christina von Dorrien utsågs till VD för Interactive Institute, Mårten Armgarth utsågs till VD för Acreo och Christer Norström till VD för SICS. Detta betyder att vi nu kan vidareutveckla verksamheten men också göra starka satsningar inom nya viktiga områden.

2009 är merfaktureringen i näringslivet baserat på resultat från gemensamma projekt med Swedish ICT och dotterbolag minst 13 ggr högre än den svenska offentliga finansieringen till gruppen och i små och medelstora företag var ökningen 290 MSEK. Inför 2010 ser vi en fortsatt stark utveckling nationellt och internationellt inom alla våra gemensamma strategiska initiativ: Fordon & Transport, Framtidens Internet och Säkerhet samt i dotterbolagen.

Hans Hentzell
VD, Swedish ICT Research AB

FAKTA SWEDISH ICT RESEARCH AB

Bolag i koncernen: Acreo AB, SICS Swedish Institute of Computer Science AB, Interactive Institute AB, Imego AB, IT-forskningsinstitutet Viktoria AB, Santa Anna IT Research Institute AB, IRnova AB och Fibertronix AB

Omsättning 2009: 415 Mkr

Antal anställda: 338

Verksamhetsorter: Stockholm, Göteborg, Uppsala, Piteå, Umeå, Hudiksvall, Västerås, Eskilstuna, Norrköping, Linköping och Lund

Styrelsens ordförande: Ulf Wahlberg

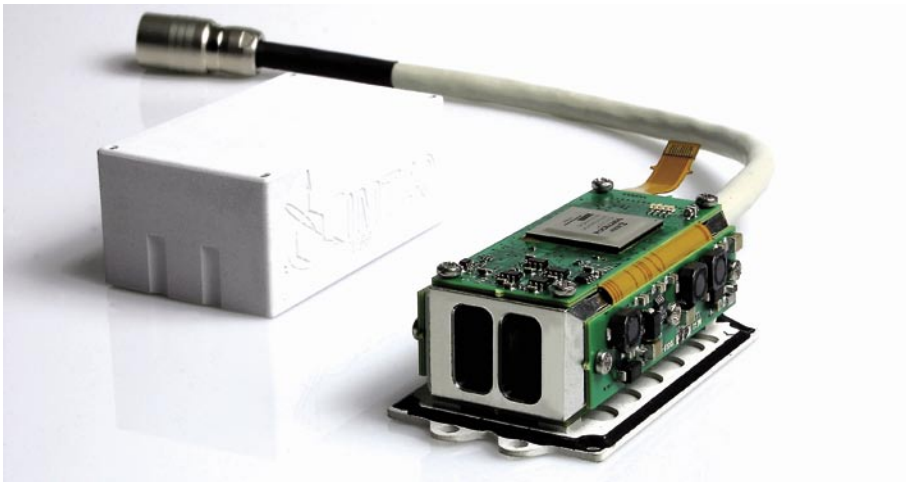
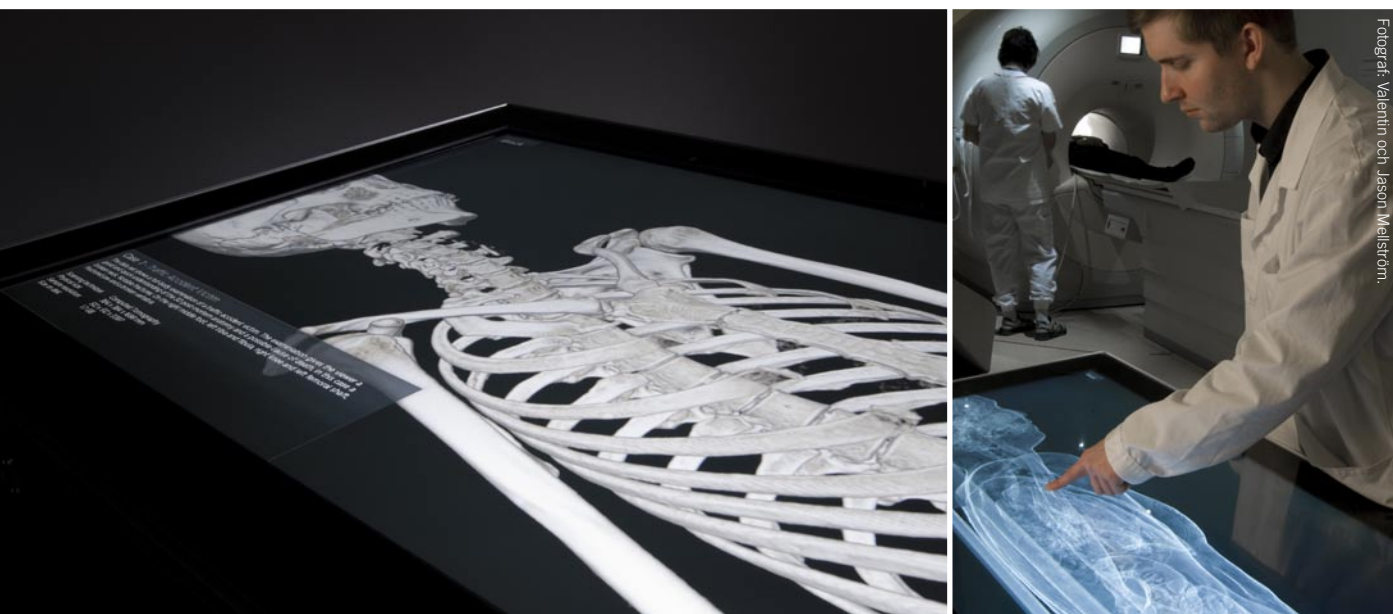
Två innovativa projektexempel

SAMVERKAN MELLAN INSTITUT OCH UNIVERSITET SKAPAR INTERNATIONELL UPPMÄRKSAMHET

Virtual Autopsy Table är en unik innovation och ett spännande exempel på hur universitet och forskningsinstitut kan samverka för att på ett effektivt sätt nå ut med forskningsresultat till både industri och samhälle. I ett samverkansprojekt mellan Interactive Institute, Center for Medical Image Science and Visualization (CMIV) vid Linköpings Universitet och Norrköpings Visualiseringscenter har ett virtuellt obduktionsbord tagits fram, ett resultat som fått stor internationell uppmärksamhet inom såväl media som näringsliv.

I projektet har världsledande forskning inom medicinsk visualisering och volym-rendering kombinerats med Interactive Institutes djupa kunskap och erfarenhet inom interaktionsdesign och utställningsproduktion. Resultatet är ett unikt verktyg för medicinsk visualisering som på ett enkelt sätt gör det möjligt att utforska människans insida. Med hjälp av ett intuitivt multitouch-gränssnitt kan flera användare samtidigt interagera med komplexa volymdataset från CT-scannern och MRI-kameror.

Tekniken som används i det virtuella obduktionsbordet används redan idag som komplement till konventionella obduktioner. Obducenten kan med hjälp av bordet se saker som annars kan vara mycket svåra att upptäcka. Dessutom skapar det nya möjligheter i länder där obduktioner annars inte är accepterade av kulturella skäl. Tekniken har sålunda stor potential att revolutionera traditionell sjukvård inom många olika områden. Virtual Autopsy Table kan givetvis också användas i utbildningssyfte och i publika miljöer som exempelvis museer eller science centers.

The different launch phases		
Time	Altitude	Event
T-600s	-	Power on
T-0s	-	Lift off
T+26s	22km	Burn out of rocket engine
T+66s	62km	Payload Separation
T+150s	88km	Apogee
T+270s	~26km	Maximum Deceleration
T+420s	~5km	Chute Activation
T+600s	-	Power off

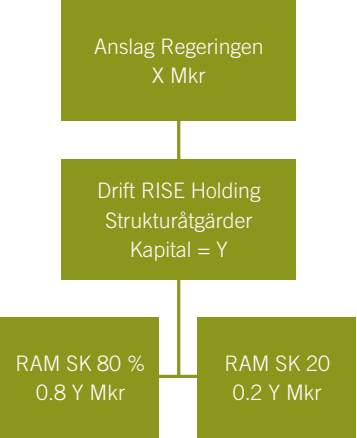
IMEGOS TRÖGHETSMÄTARE NÅR NYA HÖJDER

Den 12 mars 2009, en vacker vinterdag, sköts sondraketen Rexus 6 upp, med en nyttolast bestående av tröghetsmätaren IMT40 samt ett antal experiment skapade av studenter. På sin korta resa nådde raket en apogeehöjd på cirka 88,4 km. Syftet i ett navigeringssammanhang var att utvärdera prestandan hos den MEMS-baserade tröghetsmätaren som utvecklats av Imego.

Rymdbolaget har hittills skjutit upp mer än 500 forskningsraketer från rymdraketbasen Esrange Space Center i Kiruna. Forskningsraketer utgör en viktig del i utforskandet av rymden i omedelbar närhet till jorden, där det saknas bra alternativ för avstånd mellan 45 till 200 km från jordens yta. Nyttolasten består av diverse vetenskapliga instrument, inklusive rymdfysik, rymdkemi, mikrogravitation och aeronomiska experiment. I många av dessa experiment är det viktigt att ha tillgång till information om raketens exakta position och riktning för den efterföljande dataanalysen.

Raketerna utgör en mycket våldsam miljö med kraftiga vibrationer, 4-6 rotationsvarv per sekund och en acceleration upp till 20 gånger gravitationen. För att kunna följa raketens bana på dess väg genom rymden används ofta externa referenspositioneringssystem som GPS och radar. Detaljerad information om position och riktning på en kortare tidsskala kan emellertid endast fås med ett system som mäter alla sex frihetsgrader (6DOF) – och som gör detta flera hundra gånger per sekund. En stark kandidat för denna uppgift är den MEMS-baserade teknik för tröghetsmätning som utvecklats av Imego. Enhetens avancerade prestanda när det gäller brus, stabilitet, kompakt format och låg vikt i kombination med det stora mätområdet på +-3600 deg/s rotationshastighet och ett accelerationsområde på +-500g gör att dess möjligheter att tillgodose kraven i denna högdynamiska applikation ser mycket lovande ut.

REXUS-programmet är ett samarbetsprojekt mellan Rymdbolaget, ESRANGE och den tyska rymdorganisationen DLR:s avdelning för mobil raketverksamhet, Moraba, under ledning av EUROLAUNCH.

Nytt finansieringssystem

Styrelsen för RISE Holding AB har beslutat att införa ett nytt finansieringssystem för strategisk kompetensutveckling, SK-medel, avseende institut inom RISE-gruppen. Det nya finansieringssystemet är effektorienterat och utgår ifrån forskningsinstitutens egna strategier, med den överordnade ägarinriktningen att bidra till näringslivets ökade konkurrenskraft, förnyelse och hållbar tillväxt.

Systemet infördes från och med 2009 i förenklad form, vilket innebar att beviljat belopp i sin helhet är omsättningsrelaterat – s.k. normerad omsättning enligt definition fastlagd av RISE Holding – med 2007 som fördelningsbas för 2009 års SK-medel. Normerad omsättning definieras som verksamhetens senast reviderade totalomsättning med avdrag för SK-medelstilldelning och extraordinära intäkter för beräkningsåret.

Syftet med att fördela SK-medel enligt principen för normerad omsättning har varit, och är, att premiera industriforskningsinstitutens näringslivsrelaterade verksamhet i enlighet med RISE uppdrag i forskningspropositionen. Med beslutet under 2009 om ökade resurser till RISE har denna princip kunnat utvecklas till nedanstående modell.

Med den nya modellen kommer i fortsättningen 80 % av tillgängliga SK-medel att fördelas enligt samma princip som tidigare och 20 % fördelas efter beslut i RISE Holdings styrelse. Syftet med detta är att RISE Holding skapar möjligheter för nya riktade satsningar för att utveckla institutssektorn. Resultatet av fördelningen för 2009 presenteras nedan.

TILLDELADE SK-MEDEL 2009 (MKR), BASERAT PÅ NO 2007

Institut	Omsättning 2009 *	SK-tilldelning 2009	SK-tilldelning/ omsättning 2009	Normerad omsättning 2007	SK-tilldelning/ NO 2007
Innventia	308 657	49 200	15,9 %	268 688	18,3 %
SP	947 184	126 100	13,3 %	689 300	18,3 %
Swerea	544 515	79 600	14,6 %	435 122	18,3 %
Swedish ICT Research	415 097	55 200	13,3 %	295 273	18,7 % **

* Oreviderade belopp, ska anses vara uppskattningar tills reviderat bokslut genomförts
** 2008 års tilldelningsnivå garanterades som ett minimum för 2009

SK-finansieringen för hela RISE-gruppen (inkl SP:s direktanslag) höjdes med 25 % för 2009 (jämfört med 2008) till totalt 310,1 Mkr. Dessutom fördelades 31 Mkr i så kallade strukturmedel.

Swerea fortsatt stöd för utsatta företag

Swerea-koncernen fortsätter att växa med lönsamhet. Det har ställt stora krav på såväl organisation som medarbetare att med flexibilitet, kreativitet och anpassning klara de stora omställningar som skett i svensk och internationell industri. Med tanke på omvärldsförutsättningarna är Swereas goda resultat mycket tillfredsställande och visar att vi kunnat bidra med stöd och utveckling till ett näringsliv som genomgått, och fortfarande genomgår, ett veritabelt stålbad.

För Swerea-koncernens del har året inneburit en stor övning i flexibilitet. Samarbetsmönstren har ändrats drastiskt; allt från att samarbetspartners har försvunnit till att de har dragit ner och organiserat om. Nya kontaktvägar har skapats liksom anpassning till företagens nya strategier och prioriteringar. Ett mönster som uppstått är att industrin mer tydligt väljer om de ska utföra mer arbete i egen regi eller om de köper in mer. För oss har det betytt större anpassning till att erbjuda dels spetskunnande, dels helhetslösningar. Att vara en betrodd partner är viktigt.

Att vårt arbete mot industrin uppskattas visas bland annat av vårt stora antal medlemsföretag. Vi har drygt 500 medlemsföretag i olika program. De utgör också basen i vår kundkrets på ca 3 000 företag årligen. Medlemsföretagens insats i de olika programmen utgör en viktig grund i vårt arbete samt utformningen av de kompetensutvecklingsprojekt som är basen för vårt kontinuerliga förbättringsarbete. På detta sätt säkerställs relevansen i vårt ständiga utvecklingsarbete.

Våra industrisatsningar har lett till flera konkreta resultat, inte minst till våra små och medelstora företag. Lättviktsatsningen, nya processer inom gjuteribranschen, nanoteknologi för filterapplikationer är bara några exempel på projekt som lett till konkreta resultat under året. Det är mycket tillfredsställande att se resultat komma till användning, både direkt och som del i långsiktig utveckling.

Under året har Swerea-koncernen vuxit både organiskt och genom förvärv. Swerea MEFOS i Luleå har gått in i koncernen med nytt namn och ny ledning. Detta säkerställer spetskunnande inom stålframställning och bearbetning som är utmärkta komplement till övriga bolag inom koncernen. I Frankrike har forskningbolaget Correx i S:t Etienne köpts av Swerea KIMAB:s dotterbolag Institut de la Corrosion. Företaget tillför spetskunnande inom korrosion. Genom detta förvärv befäster Swerea KIMAB sin ställning som en av världens främsta resurser inom tillämpad korrosionsforskning.

Akademien är även den en viktig partner. Vi har ökat samarbetet med de universitet och högskolor som är strategiskt viktiga för oss; Chalmers, KTH, Luleå Tekniska Universitet, Tekniska Högskolan i Jönköping och Högskolan i Borås. Hos de tre förstnämnda är vi också deltagare i de forskningssatsningar som görs på initiativ från forskningspropositionen inom områdena materialteknik, produktionsteknik och materialframställning. Det är också glädjande att vi fått nya adjungerade professorer vid KTH, Chalmers och Högskolan i Borås. Naturligtvis arbetar vi också tillsammans med andra universitet och högskolor i och utanför Sverige. Totalt ingår ca 70 universitet och högskolor i ett tjugotal länder i vårt nätverk.

Institutssektorn i Sverige är förhållandevis liten internationellt sett, men viktig därför att tillämpad forskning, kontakter och implementering av resultat i näringslivet till stor del går denna väg. För Swereas del ingår ca 60 forskningsinstitut i ett tjugotal länder i nätverket.

Forskningen inom EU:s olika program är basen för det internationella forskningssamarbetet. Här byggs kontaktnät upp och här säkerställs att forskningen håller internationell toppklass. Swerea deltar i 85 projekt till ett ungefärligt värde av 230 Mkr. Vi koordinerar 12 av projekten.

Den statliga finansieringen till forskningen ökar. Huvudsakligen sker detta riktat mot akademien men även institutssektorn får en ökning av basresurserna. För 2009 uppgick basfinansieringen genom särskilda kompetensutvecklingsmedel till 14 procent av omsättningen. Dessa medel är mycket viktiga för verksamheten när det gäller att dels bygga upp nya, dels utveckla kunnandet inom befintliga kompetenser.

Framtiden bjuder som vanligt på nya utmaningar. Ingen vet vart industrikonjunkturen tar vägen även om en viss optimism kan skönjas. För Swereas del gäller det att fortsätta att bygga en flexibel och kreativ organisation. Energi- och miljöområdet lär fortsätta att få ett särskilt fokus även kommande år. Det är områden som passar bra inom Swerea-koncernen. Omställningen av fordonsindustrin liksom den hårt konkurrensutsatta metallproducerande industrin kommer att kräva utmanande omställningar och nya forsknings- och utvecklingsinsatser.

Min övertygelse är att Swerea-koncernen kommer att fortsätta växa och vara en viktig kugge i det svenska innovationssystemet. Vi har kompetens och kreativa medarbetare för att möta de utmaningar som står framför oss!

Tomas Thorvaldsson, VD Swerea AB

FAKTA SWEREA AB

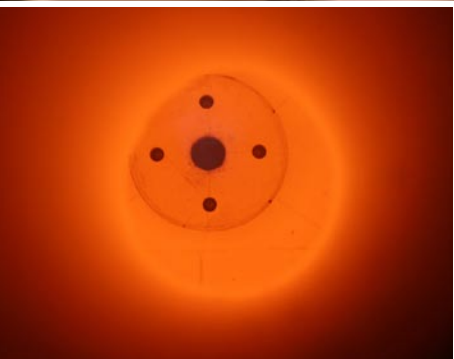
Bolag i koncernen: Swerea, Swerea IVF, Swerea KIMAB, Swerea MEFOS, Swerea SICOMP, Swerea SWECAST, Institut de la Corrosion (Frankrike) och Correx (Frankrike)

Omsättning 2009: Omsättningen ökade med 7,3 procent till 428 (399) Mkr.

Antal anställda: 462 personer

Verksamhetsorter: Stockholm, Mölndal, Jönköping, Piteå, Luleå, Brest (Frankrike), Saint Etienne (Frankrike)

Styrelsens ordförande: Martin Ivert

Ovan: Steelmaking (PRISMA)

Mitten: Elektronmikroskopi

Nedan: Analys av hur ny masugnsteknik med minimala CO₂-utsläpp passar in i SSAB Tunnpå, Luleås produktionssystem.

Goda exempel

CENTRE FOR PROCESS INTEGRATION IN STEELMAKING (PRISMA)

Statens satsning på Institute Excellence Centre (IEC) gav Swerea MEFOS möjligheten att i samarbete AGA, LKAB, Merox, Ovako Koverhar, Ruukki och SSAB samt Luleå Tekniska Universitet att etablera Centre for process integration in steelmaking (PRISMA). Arbetet byggs kring begreppet process-integration, d.v.s. att med hänsyn till många påverkande faktorer optimera processer, råmaterial, restproduktshantering och energianvändning för en hållbar utveckling.

PRISMA finansieras med 30 miljoner kronor från Vinnova, KK-Stiftelsen och Stiftelsen för Strategisk forskning, plus minst samma belopp från deltagande industriella partners, för de sex år som arbetet beräknas pågå. Den första treårsfasen är avslutad och utvärderad och kommer att följas av fas 2 med start 2010.

KTH OCH SWEREA SATSAR PÅ KVALIFICERAD ELEKTRONMIKROSKOPI

I oktober 2007 invigdes MEMIKA laboratoriet i Stockholm. MEMIKA utgör en gemensam satsning på kvalificerad elektronmikroskopi för Swerea KIMAB och Materialvetenskap, KTH. Den ursprungliga investeringen var nära 30 miljoner kronor. Efter drygt två år kan vi konstatera att denna satsning har varit extremt lyckosam. Verksamheten inom metallografi vid Swerea KIMAB har gått från fem till tio forskare och flera nya gemensamma forskningsprojekt har startat. För att möta det stora intresset kommer Swerea KIMAB investera ytterligare fem miljoner kronor 2010 för ett nytt FEG-SEM plus uppgraderingar för att möta det stora intresset från interna och externa användare.

ANVÄNDNING AV MASUGNSGAS GYNNAR MILJÖN

RFCS har delfinansierat ett projekt med omfattande brännar- och värmningsförsök på Swerea MEFOS, där en ny oxyfuel-brännare framtagna av AGA Linde har testats. I pilotförsök har masugns gas från LKAB:s experimentmasugn, berikad med propan, använts för att studera uppvärmning av stålämnen. Projektet visar på att en 25-procentig berikning med propan till masugns gasen ger motsvarande uppvärmning som en konventionell luftbrännare, vilket medför ett minskat behov av fossila bränslen och lägre NO_x- och CO₂-utsläpp.

NANOTRISSAN – ELEKTROSPINNING FÖR FILTERAPPLIKATIONER

Swerea IVF utvecklar metoder för elektrospinning vilka möjliggör framställning av nanofibrer i stor skala. Tekniken bygger på att en polymerlösning slungas ut från en roterande trissa till tunna trådar som sträcks i ett starkt elektriskt fält. I nuläget kommersialiseras ett luftfilter innehållande nanofibrer, vilket kan göras mycket effektivt och energisnålt.

EFFEKTIVARE METALLÅTERVINNING

En ny laserspektroskopisk teknik för att klassificera och sortera skrot beroende på

metallsorter och legeringsinnehåll har demonstrerats. Här finns potential att återvinna dyrbara metaller och därmed spara energi. Tillsammans med Acreo fortsätter arbetet under 2010 med att utveckla en industriellt robust utrustning.

OPTIMERING AV KOMPOSITISOLATORER

Kompositisolatorer har gjort det möjligt att utveckla säkra system för överföring av energi vid mycket höga spänningsnivåer. Detta medför minskade förluster och därmed energibesparingar. ABB AB, Composites är en globalt ledande aktör åt vilka Swerea SICOMP utför omfattande uppdrag vid utveckling av ny teknik och verifierande provning av nya varianter till en krävande och starkt växande världsmarknad.

STOR POTENTIAL FÖR VIKTSBESPARINGAR I FARTYG

I EU-projektet Delight Transportation har Swerea SICOMP undersökt potentialen för användning av kompositmaterial i stora fartyg. Aktuella kompositstrukturer är överbyggnader, däck, luckor etc. Resultaten visar en stor potential för viktbesparingar, miljöfördelar och minskade underhållskostnader. Swerea SICOMP fortsätter arbetet i nya forskningsprojekt och uppdrag.

UTVECKLING AV HÖGHÅLLFAST SEGJÄRNSKONSOL TILL VOLVO LASTBIL

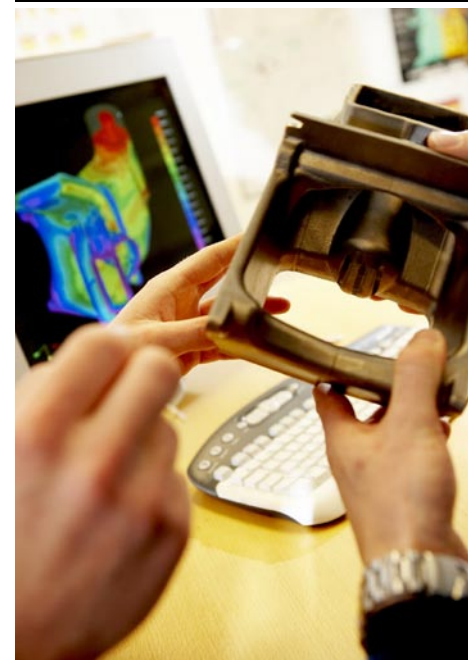
Topologioptimering är ett verktyg för att optimera konstruktioner med avseende på mekanisk prestanda. I ett projekt tillsammans med Volvo Lastbilar har Swerea SWECAST tagit fram ett nytt sätt att utveckla gjutna komponenter där topologioptimering har en central roll. Metoden tillämpades på en konsol från Volvo Lastvagnar. Efter optimering sänktes vikten på konsolen med 6 procent och livslängden ökade signifikant i riggtest (ca 100 ggr). Konceptet är idag implementerat i Volvos och Renaults lastbilar.

CASTING INNOVATION CENTRE (CIC)

Tillsammans med Tekniska Högskolan i Jönköping har Swerea SWECAST fortsatt uppbyggnaden och profileringen av det gemensamma CIC, som idag utgör en av de största gjuteriinriktade forskningsgrupperna i Europa. Gruppens ca 40 forskare erbjuder svensk fordons-, gjuteri- och verkstadsindustri spetskompetens inom design, konstruktion samt material- och processteknik. Målet är att CIC ska bidra till att göra svensk industri och dess produkter världsledande och globalt konkurrenskraftiga.

MINSKADE KVALITETSBRISTKOSTNADER HÖJER LÖNSAMHETEN

Swerea IVF och Swerea SWECAST har i ett nära samarbete utvecklat en metodik för att identifiera kvalitetsbristkostnader, och hur de i sin tur genererar kostnader i olika stadier av tillverkningskedjan. Genom direkta åtgärder hos bland annat underleverantörer och legotillverkare bidrar Swerea till en effektivare produktion där kassationer m.m. reduceras betydligt.

Ovan: Kompositisolator

Mitten: Stor potential för viktbesparingar i fartyg

Nedan: Casting Innovation Centre (CIC)

Hur kan vi mäta nytta och effekter?

Under 2009 startade RISE ett projekt för att utveckla modeller för att kunna mäta vilken nytta de statligt investerade SK-medlen åstadkommer. Effektutvärderingsprojektet ska nu fortsätta utveckla metoder och instrument för att kunna mäta resultat och effekter av den samlade institutsektorns verksamhet.

Effektutvärderingen och de mål RISE-gruppen där gemensamt enas om kommer på sikt att bilda utgångspunkt för modellen för institutens basfinansiering.

Effektmålen ska kopplas till de av regeringen formulerade verksamhetsmålen. Detta är ett av RISE-gruppens viktigaste gemensamma projekt att genomföra för att tydlig- och synliggöra den nytta industriforskningsinstitutet bidrar med för nationellt och internationellt ökad konkurrenskraft, industriell förnyelse och hållbar tillväxt. Projektet beräknas fortgå under 2010-2011.

Under året har RISE-gruppen enats om nedanstående 10 uppföljningsparametrar med tillhörande nyckeltal där sådana kan tas fram. Både parametrar och nyckeltal ska ses som preliminära i nuläget och dessa behöver utvecklas vidare under 2010. Där nyckeltal ännu inte kunnat identifieras sker redovisningen i form av löpande text. Målsättningen för detta första steg i effektuppföljningsprojektet är att skapa en referenspunkt för hur verksamheten utvecklas och med tiden en historik för att kunna identifiera trender i utvecklingen.

☞ EFFEKTUPPFÖLJNING 2009 - SAMMANFATTNING

Denna parameter ska relatera SK-medel till omsättning för att ge information om instituten är på väg mot en kompetensfinansiering motsvarande 20 % av omsättningen samt fånga upp hur näringslivsintäkterna utvecklas som en följd av ökade SK-medel.

☞ HUR SK-FINANSIERING BEDÖMS FÖRSTÄRKA SAMVERKAN MELLAN I + UoH SAMT I + I

Här beskrivs hur instituten arbetar med att utveckla samverkan med lärosätena samt mellan institut inom RISE-gruppen.

☞ HUR SK-FINANSIERING BEDÖMS STÄRKA INSTITUTEN INTERNATIONELLT

Då EU-samverkan oftast inkluderar parter från akademi, näringsliv och institut ska denna parameter beskriva EU-intäkter i relation till totalomsättning.

☞ HUR SK-FINANSIERING BIDRAR TILL KRAFTSAMLING MED ANDRA FINANSIÄRER

Här relateras SK-medel till andra statliga forskningsfinansiärers insatser.

☞ HUR SK-FINANSIERING BEDÖMS STRATEGISKT KUNNA STÄRKA NÄRINGSLIVETS KONKURRENSKRAFT OCH FÖRNYELSE, SPECIELLT SME

Denna parameter beskrivs översiktligt och goda exempel presenteras.

☞ ANDEL, OMFATTNING OCH TREND FÖR NÄRINGSLIVSRELATERAD OMSÄTTNING

Det är viktigt att utveckla en trendhistorik för hur näringslivssamverkan utvecklas, varför denna parameter relaterar förändring i normerad omsättning mellan konsekutiva räkenskapsår, förutom själva näringslivsandelen.

☞ STRUKTURFÖRÄNDRINGAR, GENOMFÖRDA OCH PÅGÅENDE SAMT KOSTNADER

Övergripande beskrivning över hur instituten arbetar med strukturutveckling.

☞ ÄGARSTYRNING INOM FYRKLÖVERBLADET

Processer och metoder för att utveckla respektive klöverblad.

☞ GEMENSAMMA FUNKTIONER OCH TJÄNSTER SOM SAMORDNAS MELLAN INSTITUT INOM SEKTORN

Beskrivning av administrativa samordningseffekter.

☞ INSTITUTENS ARBETE MED ATT STÄRKA DET SAMLANDE VARUMÄRKET

Beskrivning av varumärkesstärkande aktiviteter och deras resultat.

Innventia ser nya möjligheter i krisens spår

Varje industrisektor har sina möjligheter och problem. De senaste åren har hela västvärldens skogs- och förpackningsindustri mött stora utmaningar i ökande priser på råvaror och energi samtidigt som marknadsvolymerna för de största produkterna minskat. Lågkonjunkturen och den ekonomiska recessionen men också konkurrensen från elektroniska informationsmedier har slagit hårt. I Östeuropa och framför allt i Asien och Sydamerika förväntas dock en fortsatt konsumtionsökning för pappersprodukter. Nordiska företag kommer därför att fortsätta etableringen av produktionsenheter på dessa marknader.

Skogsindustrin strävar intensivare än tidigare efter att finna nya och mer värdeskapande volymprodukter. Samtidigt finns stort behov av nya processlösningar som kan minska dagens produktionskostnader och därmed ge bättre lönsamhet. För Innventia ger denna situation nya möjligheter. Utvecklingen mot att bli ett än mer kundorienterat internationellt forsknings- och innovationsföretag fortsätter. Under 2009 har arbetet inom det nya sk klusterforskningsprogrammet 2009-2011 påbörjats med en beräknad total industrifinansiering för hela perioden på ca 200 MSEK.

Under 2009 har Innventia också tagit initiativ till och drivit flera aktiviteter för att få forskningsresultat att nå kommersiella och samhällseliga värden. Ett exempel är det av VINNOVA och RISE delfinansierade ForestBeyond. Det är ett forum med fokus på den skogsindustriella sektorn där olika innovationsaktörer tillsammans med forskare från institut och excellenscentra inom KTH campus gemensamt kan hitta kommersiell potential i forskningen.

Innventia-koncernen har i rätt tid och med bra stöd i form av medfinansiering såväl från RISE och andra svenska och norska offentliga finansiärer som från EU lyckats etablera nya verksamhetsområden, som ger nya affärer. Vi har också gått vidare med åtaganden i form av bland annat koordinering av nya stora forskningsprogram inom EU:s nya sjunde ramprogram.

Under 2009 har flera utländska skogsindustriella forskningsinstitut haft långt större ekonomiska problem än Innventia. Som en konsekvens har antalet konkurrenter minskat. Det har ytterligare stärkt Innventias globala konkurrenskraft inom ett antal kärnområden. Idag kommer mer än en tredjedel av Innventia-koncernens intäkter från företag registrerade i annat land, även om några av dem har omfattande verksamheter även i Sverige.

Den patenterade LignoBoost-processen såldes 2008 till Metso Power för vidare kommersialisering. En demoanläggning vid Bäckhammars bruk i Värmland finns dock kvar inom Innventia. Det blir allt viktigare att som industriellt forskningsföretag kunna vidareutveckla processer även i stor skala.

Ombyggnadsprojektet för utveckling av pilotpappersmaskinen FEX är nu klart och ett centrum för pappersforskning har skapats i samverkan med KTH och baserat på ett bidrag på totalt 35 Mkr från Knut och Alice Wallenbergs stiftelse. En högtidlig invigning förrättades i januari 2010.

En ny grafisk profil med en ny logotyp presenterades i maj 2008, i början av 2009 lanserades det nya företagsnamnet Innventia. Namnbytet har bemötts positivt. Fokus i det fortsatta varumärkesarbetet ligger på att bibehålla den trovärdighet och expertis som förknippades med de gamla namnen, samtidigt som den ökade tonvikten på innovation och affärsnytta förmedlas med det nya namnet.

Gunnar Svedberg, VD Innventia AB

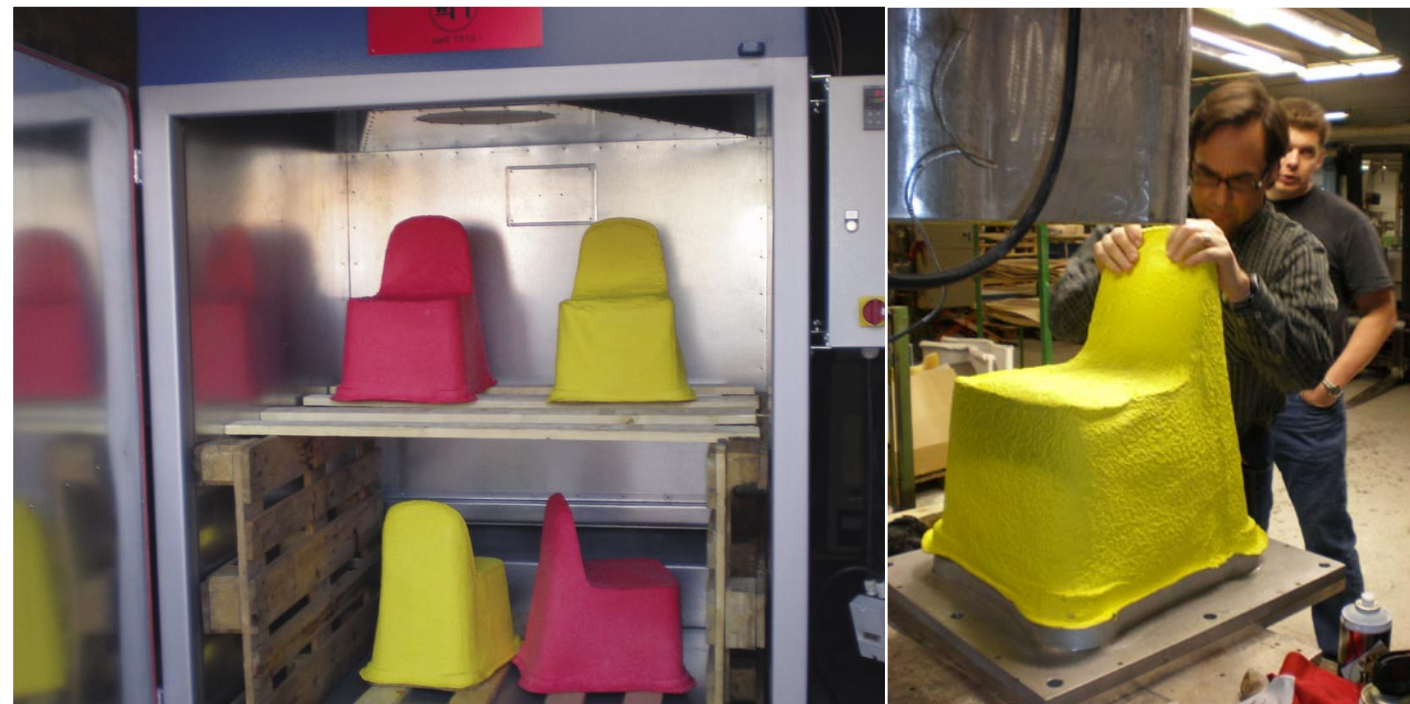
En stol byggd på vetenskap

Våren 2009 kunde ett nytt material, utvecklat från forskning vid Innventia, demonstreras i större skala. Scenen för framträdandet var inte vilken som helst utan den internationella möbelmässan i Milano. Produkten – demonstratorn – en barnstol gjuten i ett nytt kompositmaterial av cellulosafibrer och PLA som är en termoplast från växtriket. Stolens namn Parupu är japanska och betyder just pappersmassa.

Förnybara kompositer – fiberförstärkta plaster – måste sägas representera några av framtidens mest intressanta material och då inte enbart som ersättning för traditionella material som t.ex. petroleumbaserade plaster. Cellulosafibern är inte bara förnybar. Den är även modifierbar och mycket stark i förhållande till sin egen vikt. Dessa egenskaper banar väg för helt nya produkter och, för skogsindustrin, helt nya marknader som möbel- och inredningsbranschen, konstruktionsindustrin och fordonsindustrin. Genom design av fibern på molekylnivå kan man skräddarsy material för olika ändamål.

Att materialet är sammansatt av förnybara råvaror är naturligtvis ett starkt argument ur hållbarhetsperspektiv. Men kombinationen styrka och lättvikt innebär också andra miljömässiga fördelar. Kan man reducera vikten på material som används i transportsammanhang sparar man mycket bränsle. Om man t.ex. kan spara 1 ton material genom att välja lättare material när man konstruerar ett

Bilder från gjutningen i Markaryd.

passagerarflygplan kan man reducera motorstorlek, dimensioner, tankvolym så att man i slutändan har sparat 8 ton flygvikt. Vedfiber är starkare per kilo än vad glasfiber är och genom att använda cellulosafiberarmerade material i flygplansinredningar skulle man kunna spara mycket flygbränsle.

Utveckling av det nya kompositmaterialet tog fart 2003 då Innventias forskningskluster Nya fibrer nya material startade. Tre år och ett forskningsprogram senare hade studierna givit så positiva resultat att en prototyp skulle tas fram för att demonstrera egenskaperna hos det nya, innovativa materialet. Två designers från Konstfack respektive Central Saint Martins i London engagerades för att ta fram en produkt att sända till industridesigners och direktörer i marknadsföringssyfte. Resultatet blev en kofes, ett objekt som skapats för att visa på möjligheterna med materialet utan att ge associationer till någon specifik produkt eller användning. Kofesen visades första gången på Milanomässan 2007 och har sedan dess utformats i många olika varianter av kompositen.

För att visa att materialet även fungerar för större konstruktioner påbörjades utvecklingen av en ny demonstrator. Med i projektet var industripartnern Södra och den kända designertrion Claesson Koivisto Rune (CKR). Efter några intensiva veckor i april med gjutning och pressning kunde Parupu ta plats på scenen i Milano. I CKR:s tappning är kompositmaterialet en helgjuten, färgglad, stapelbar och vattenresistent barnstol som håller för 70 kg, går att rita på och varar en barndom.

FAKTA INNVENTIA

Bolag i koncernen: Innventia AB, Lignoboost Demo AB, PFI AS, Norge samt Innventia UK Ltd, England.

Omsättning 2009: 309 Mkr

Antal anställda: 246

Verksamhetsorter: Stockholm, Kista, Bäckhammar, Trondheim och London.

Styrelsens ordförande: Mats Nordlander

Avsteg från koden

Regel 2 om tillsättning av styrelse och revisorer

Kodens bestämmelser är främst avsedda för publika företag med spritt ägande. RISE Holding gör avsteg eftersom nomineringsprocessen följer Statens ägar-policy. *Se avsnitt Nomineringsprocess.*

Regel 4 om styrelsens oberoende

Enligt regel 4.4 ska majoriteten av ledamöterna vara oberoende i förhållande till ägarna. RISE Holding gör avsteg från regeln eftersom det i bolag som är hel-ägda av staten saknas skäl att redovisa oberoende. *Se avsnitt Nomineringsprocess.*

Regel 9 om ersättningsutskott

Enligt regel 9.1 ska styrelsen inrätta ett ersättningsutskott med bl.a. uppgift att bereda styrelsens beslut i frågor om ersättningsprinciper, ersättningar och andra anställningsvillkor för bolagsledningen. RISE Holdings gör avsteg från regeln då revisionsutskottet fullgör ersättningsutskottets uppgifter i fråga.

Bolagsstyrningsrapport 2009

Bolagsstyrning avser de beslutssystem med vilket ägaren, direkt eller indirekt, styr bolaget. Bolagsstyrning för RISE Research Institutes of Sweden Holding AB utgår från statens riktlinjer för statligt ägande, svenska aktiebolagslagen och Svensk kod för bolagsstyrning (koden). Riktlinjerna bygger på principen ”följa eller förklara” vilket innebär att i de fall RISE Holding inte följer riktlinjerna kommer detta att förklaras. Styrelsen ansvarar enligt den svenska aktiebolagslagen för bolagets organisation och förvaltning av bolagets angelägenheter. Bolagsstyrning omfattar en god öppenhet gentemot ägaren så att de kan följa bolagets utveckling. Detta gäller RISE Holdings egen organisation men också de bolag som staten via RISE Holding äger eller har inflytande i.

Att aktivt arbeta med ägarstyrning som ska utgå från statens ägarpolitik och villkoren för strategiska kompetensmedel är styrelsens ansvar. Den 28 augusti 2008 fastställde styrelsen Policy för RISE Holdings ägarstyrning.

Denna bolagsstyrningsrapport redogör för hur bolagsstyrning har bedrivits inom RISE Holding under verksamhetsåret 2009.

Ägaren

RISE Holding ägs till 100 % av staten. RISE Holding äger och förvaltar statens aktier eller andelar i bolag som bedriver industrinära forskning. Föremål för bolagets verksamhet ska vara att främja ändamålsenlig struktur för och långsiktig kompetensutveckling inom industriforskningsinstitut till stöd för det svenska näringslivets utveckling inom strategiskt viktiga områden. Dess syfte ska inte vara att bereda vinst åt aktieägarna.

RISE Holding tillhör den grupp av statliga företag som har ett särskilt samhällsintresse.

Svensk kod för bolagsstyrning, regeringens riktlinjer för extern rapportering för företag med statligt ägande, ägarpolicyn och riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare ingår som en del av regeringens ramverk för ägarförvaltning.

I regeringens forsknings- och innovationsproposition Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50) angav regeringen som ett övergripande mål för RISE Holding att industriforskningsinstitutet med ägande under RISE Holding ska vara internationellt konkurrenskraftiga och verka för hållbar tillväxt i Sverige genom att stärka näringslivets konkurrenskraft och förnyelse. RISE Holding återrapporterar till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) hur målen uppnåtts senast 31 mars 2010.

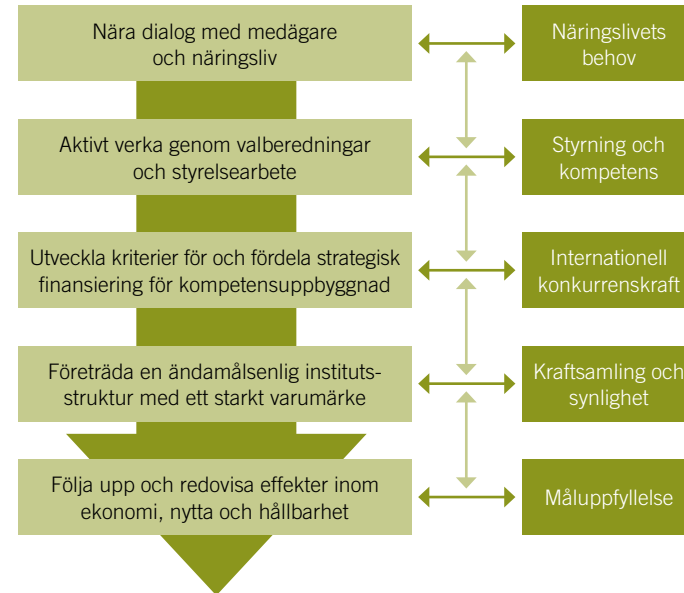
RISE HOLDINGS ÄGARSTYRNINGSMODELL

RISE Holding är moderbolag i en koncern som omfattar dotterbolagen SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB och Swedish ICT Research AB samt intressebolagen Swerea AB och Innventia AB (RISE-gruppen).

RISE-gruppen är en blandning av dotter- och intressebolag. I en formell koncernredovisning syns inte hela RISE-gruppen fullt ut. RISE Holdings uppdrag tar sin utgångspunkt även i andra uppgifter än enbart själva ägandet. I RISE Holdings ägarstyrningsmodell behandlas alla ingående bolag lika, oberoende av ägarandel.

RISE Holding utövar sin ägarstyrning via i huvudsak följande instrument:

Av de fem ägarstyrningselementen är de tre första i full gång, det fjärde (varumärket) under full utveckling och det femte (effekter etc.) under tidig utveckling. I samband med att ett nytt finansieringssystem lanserades under 2009, började också ett effektutvärderingsprojekt att utformas. Målet är att kunna redovisa vilka effekter och resultat som institutssektorn åstadkommer på nationell och konsoliderad nivå.

Årsstämman

Öppen årsstämman hålls i enlighet med reglerna för statligt ägda bolag senast 4 månader efter bokslutsdag. Enligt bolagsordningen, § 9, har riksdagsledamot rätt att, efter anmälan till styrelsen, senast en vecka i förväg, närvara vid bolagsstämma och i anslutning till denna ställa frågor. Underrättelse om tid och plats för bolagsstämma ska sändas med brev till riksdagens centralkansli i anslutning till utfärdandet av kallelsen till stämman.

Årsstämma 2009 hölls den 31 mars i Stockholm. Vid stämman deltog ägarens representant, styrelseordförande och ledning samt företagets valda revisorer.

Stämman beslutade om att principer för ersättning och anställningsvillkor för ledande befattningshavare enligt regeringens riktlinjer från den 3 juli 2008 ska följas.

Extra bolagsstämma hölls den 2 november 2009 med anledning av att RISE Holding förvärvat samtliga aktier i SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB

från staten. Stämman beslutade om riktad nyemission samt antog ny bolagsordning för RISE Holding.

Årsstämman 2010 inkl ett öppet stämmoseminarium äger rum den 28 april på Näringslivets Hus i Stockholm. Information om årsstämman publiceras på bolagets webbplats www.ri.se.

NOMINERINGSPROCESSEN

Enligt statens ägarpolicy har näringsministern ett särskilt ansvar för en enhetlig statlig ägarpolitik i samtliga statligt ägda bolag. Nomineringsprocessen drivs och koordineras av Näringsdepartementet. Nomineringsprocessen i sin helhet beskrivs i statens ägarpolicy.

Regeringens mål är att styrelsen ska ha hög kompetens som är väl anpassad till företagets verksamhet, situation och framtida utmaningar. Sammansättningen av styrelsen ska vara sådan att balans uppnås avseende bakgrund, kompetensområde, erfarenhet och kön. Regeringen förväntar sig att ledamöterna har hög integritet, förmåga att se till bolagets bästa och motsvarar de krav på gott omdöme som förväntas av företrädare för staten. Enligt bolagsordningen ska styrelsen ha lägst fem och högst nio ledamöter, vilka väljs årligen på årsstämman. Nomineringen av ledamöter följer de principer om styrelsenomineringsprocessen som beskrivs i statens ägarpolicy. Även val av revisorer följer principerna i ägarpolicyn.

Samtliga ledamöter, förutom Thomas Johannesson, är oberoende i förhållande till bolaget.

Styrelseledamöters oberoende i förhållande till staten som större ägare redovisas inte, vilket utgör avvikelse i förhållande till koden, se sid 32.

Styrelsen

RISE HOLDINGS STYRELSE 2009

Styrelsen utses av stämman för en mandatperiod av ett år och revisorer väljs enligt ABL på mandatperioder om fyra år. Styrelsen består av sex ledamöter. Av dessa är tre kvinnor och tre män. I styrelsen ingår inga arbetstagarrepresentanter. Ordförande utses av årsstämman.

STYRELSENS ARBETSORDNING

Styrelsen ska förvalta bolagets angelägenheter i bolagets och aktieägares intressen. Styrelsens arbete styrs, utöver lagar och rekommendationer, av styrelsens arbetsordning. Styrelsen ser årligen över arbetsordningen och fastställer den genom styrelsebeslut. Arbetsordningen har under året genomgått en översyn utifrån statens riktlinjer och förändringar i bolagsstyrningskoden. Arbetsordningen reglerar ansvarsfördelningen mellan styrelse och verkställande direktören, formerna för styrelsearbetet, antal möten, attestordning samt instruktioner för revisionsutskott och ersättningsutskott.

Enligt arbetsordningen ska minst ett ordinarie styrelsemöte hållas under varje kvartal. Möte under kvartal 1 behandlar årsbokslut för föregående verksamhetsår

Vid årsstämman 2009 valdes följande ledamöter

Yngve Stade, (född 1947), styrelsens ordförande sedan 2006 och ordförande i styrelsens revisionsutskott. Tidigare Sverigechef Stora Enso. Civilingenjör, Teknologie doktor, h.c., Kungliga Tekniska Högskolan, Stockholm. Styrelseledamot i Billerud AB.

Christer Berggren, (född 1944), ledamot sedan 2000 och ledamot i revisionsutskottet. Kansliråd, Näringsdepartementet. Pol.mag., Stockholms Universitet. Styrelseledamot i LKAB, SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB och AB Svensk Bilprovning.

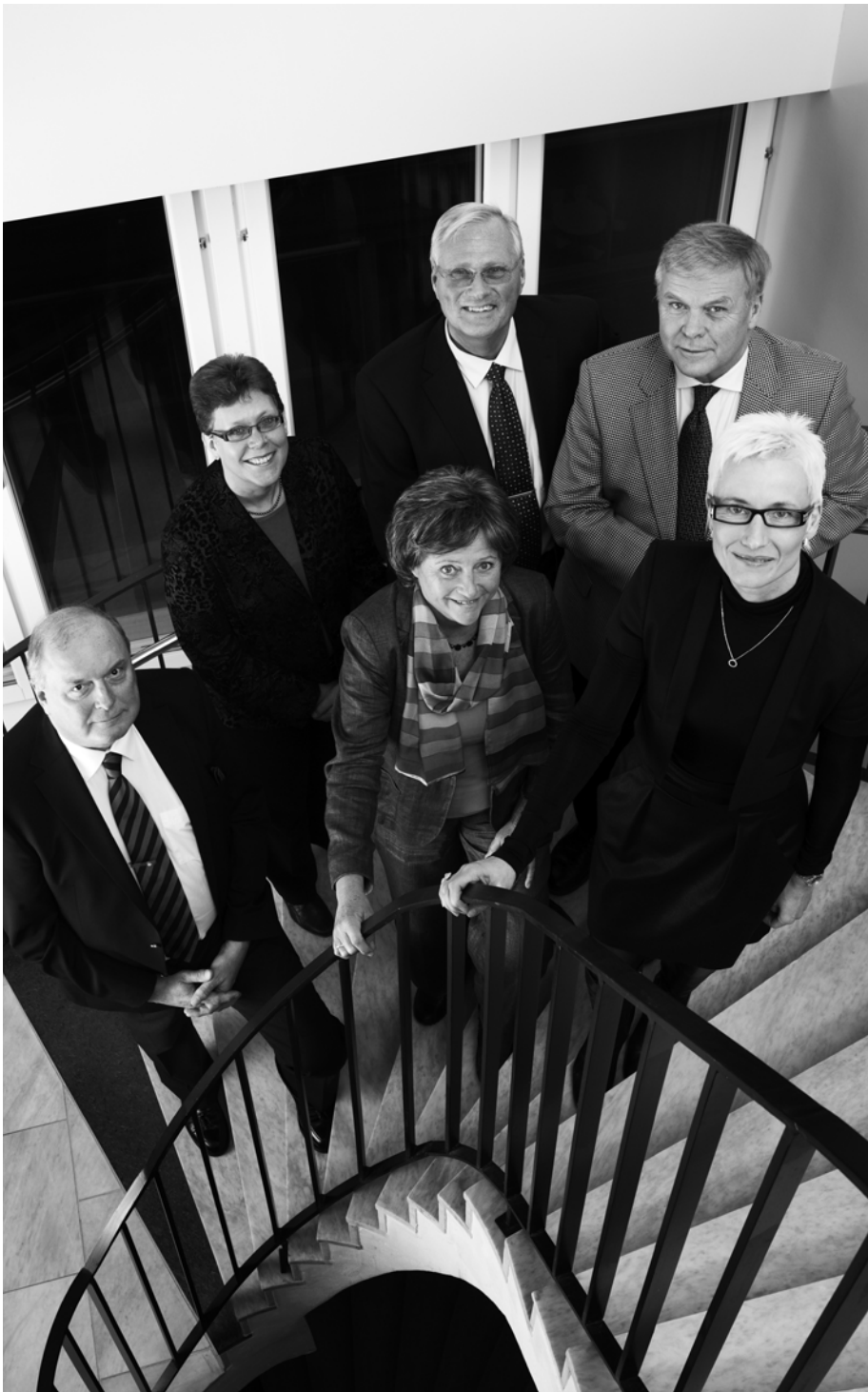
Madeleine Cæsar, (född 1949), ledamot sedan 1998 och ledamot i revisionsutskottet. VD, Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling 1999-2009. Civilekonom, Stockholms Universitet. Styrelseledamot i Blekinge tekniska högskola, KTH Holding AB och The Interactive Institute II AB.

Anna Hultin Stigenberg, (född 1963), ledamot sedan 2007. Director Tooling Portfolio Management, Sandvik Tooling. Civilingenjör i Metallurgi och Materialvetenskap, Teknologie doktor i Metallfysik. Styrelseledamot till och med maj 2009 i dåvarande intressebolaget MEFOS.

Thomas Johannesson, (född 1943), ledamot sedan 2007. Innehar flera uppdrag i organisationer med teknisk FoU anknytning, tidigare VD för forskningsinstitutet Innventia AB, f.d rektor för LTH, Lunds Tekniska Högskola. Civilingenjör (Teknisk Fysik, Chalmers), Teknologie doktor, professor i konstruktionsmaterial, Lunds universitet. Styrelseordförande i Nordic Climate Cluster.

Pia Sandvik Wiklund, (född 1964), ledamot sedan 2009. Länsråd, Länsstyrelsen i Jämtlands Län. Tidigare rektor vid Luleå tekniska universitet. Civilingenjör (Maskinteknik, Linköpings Universitet), Teknologie doktor och docent i kvalitetsteknik. Styrelseordförande i Norrbottens forskningsråd, styrelseledamot i IVAs näringslivsråd.

Vad gäller styrelseledamöters oberoende, se under Nomineringsprocessen.

Bakre raden från vänster: Anna Hultin Stigenberg, Yngve Stade (ordförande), Thomas Johannesson. Främre raden från vänster: Christer Berggren, Madeleine Cæsar och Pia Sandvik Wiklund.

och beslut om översyn av arbetsordning för styrelsen och instruktion för verkställande direktören. Möte under kvartal 2 behandlar den strategiska planen och principer för fördelning av strategiska kompetensmedel. Möte under kvartal 3 behandlar bl.a. officiell delårsrapport per 30 juni. Möte under kvartal 4 behandlar förslag till verksamhetsplan, budget för kommande verksamhetsår, fördelning av strategiska kompetensmedel för kommande år. Vid möten under kvartal 4 och kvartal 1 efterföljande år ska riktlinjer för bolagets roll i valberedningarna i dotter- och intressebolag fastställas. Vidare ska uppföljning av effekter och mål behandlas, och därefter resultatuppföljning av effekter och måluppfyllelse under kvartal 1 året därpå.

Inför varje kalenderår ska styrelsen fastställa ett preliminärt program med sammanträdesdagar och mötesorter. Ett konstituerande möte hålls efter årsstämman där beslut fattas om firmateckning, styrelsens arbetsordning, vd-instruktion, attestinstruktion och plan för ordinarie styrelsemöten under året. Varje år bör minst ett strategimöte hållas, företrädesvis under kvartal 2 (se ovan).

Styrelsen ska godkänna väsentliga uppdrag som VD har utanför bolaget. VD ska hålla styrelsen underrättad därom.

STYRELSEARBETE 2009

Fokusområden för styrelsearbetet under året har varit

- Strategiprocessen – Strategi-Vision 2010-2012
- Nytt finansieringssystem för strategiska kompetensmedel inkl. effektuppföljning, strukturförändringar och riskfrågor
- Ägarstyrning, t ex nomineringsarbete, aktivt styrelsearbete, ägarkontakter, inflytandefrågor, nätverk och samspel med näringsliv, lärosäten och andra intressenter
- Processen i samband med förvärv av SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB

Dessutom har styrelsen fokuserat på verksamhetsuppföljning och andra för RISE Holding väsentliga frågor. En viktig satsning har gjorts på RISEs nya webbplats www.ri.se som ett led i RISE Holdings uppdrag att bygga ett starkt gemensamt varumärke för den svenska forskningsinstitutssektorn för att öka synligheten i och utanför Sverige.

Styrelsen har ett ansvar för frågor om hållbar utveckling som t.ex. frågor som rör miljö, mänskliga rättigheter, jämställdhet och mångfald. Samtidigt med årsredovisningen publicerar RISE Holding en hållbarhetsredovisning enligt Global Reporting Initiatives riktlinjer (GRI). Rapporterna publiceras på bolagets webbplats www.ri.se.

Styrelsen har haft tio möten under året. Inför styrelsemötena får ledamöterna ett skriftligt material beträffande de ärenden som ska behandlas. I materialet ingår verkställande direktörens skriftliga rapport från verksamheten.

Befattningshavare inom RISE Holding har deltagit som föredragande för särskilda punkter och som sekreterare.

NÄRVARO OCH ERSÄTTNING TILL STYRELSE

Ersättning till styrelsen som fastställts av 2009 års årsstämma är 90 000 kr per år

till ordföranden och 47 000 kr per år till ledamot. Till ordföranden i revisionsutskottet utgår ett arvode om 30 000 kr per år och till ledamot 20 000 kr per år. De totala ersättningarna till styrelse framgår av bolagets årsredovisning.

Styrelsen har varit fulltalig vid alla möten utom två, då en ledamot saknats. Pia Sandvik Wiklund har deltagit i alla möten utom ett sedan hon invaldes vid årsstämman 2009. Tomas Salzmänn, som avgick vid årsstämman, har deltagit i de två möten som hölls innan stämman.

Styrelsens arvoden och mötesnärvaro 2009

Namn	Funktion styrelsen	Närvaro	Arvode	Funktion rev.utskottet	Närvaro	Arvode
Yngve Ståde	Ordförande	10/10	90 000	Ordförande	6/6	27 750
Christer Berggren	Ledamot	10/10	47 000	Ledamot	6/6	18 750
Madeleine Cäsar	Ledamot	10/10	47 000	Ledamot	6/6	18 750
Anna Hultin Stigenberg	Ledamot	9/10	47 000			
Thomas Johannesson	Ledamot	10/10	47 000			
Pia Sandvik Wiklund	Ledamot	7/10	35 250			
Tomas Salzmänn	Ledamot	2/10	11 750			
Summa			325 000			65 250

UTVÄRDERING AV STYRELSENS OCH VDS ARBETE

Utvärdering av styrelsearbetet sker en gång per år under ledning av ordföranden. Utvärderingen inleds med att varje styrelseledamot besvarar ett frågeformulär. Frågorna omfattar samarbetsklimat, kompetens och hur styrelsearbetet har genomförts, t ex om styrelsen arbetar med rätt frågor. Avsikten är att få en bild av ledamöternas uppfattning av hur styrelsearbetet bedrivs och vilka åtgärder som kan vidtas för att effektivisera styrelsearbetet. Ordföranden har också ett enskilt samtal med var och en av styrelsens ledamöter. Resultatet sammanställs av ordföranden som sedan redovisar detta för styrelsen. Det sammantagna resultatet av utvärderingen förmedlas också till valberedningen.

Utvärdering av verkställande direktörens arbete görs på liknande sätt, med motsvarande enkät för VD-utvärdering. Resultatet redovisas för styrelsen och styrelseordföranden ger återkoppling till VD.

Av utvärderingen för 2009 framgår att styrelsearbetet, liksom styrelsens dialog med VD, fungerar mycket väl och att ledamöterna är nöjda med hur arbetet i styrelsen fungerar och med den information och de beslutsunderlag som tillhandahålls inför styrelsemöten.

REVISIONSUTSKOTT

För att fördjupa och effektivisera arbetet gällande riskbedömningar, intern kontroll, extern redovisning och revision har styrelsen utsett ett revisionsutskott. Revisionsutskottet är beredande organ, vars förslag överlämnas till styrelsen.

Arbetet regleras av en skriftlig arbetsordning, som ingår som en del i styrelsens arbetsordning. Revisionsutskottet bistår styrelsen i att säkerställa kvaliteten i den finansiella rapporteringen.

Utskottet består 2009 av tre ledamöter: Ordförande Yngve Stade (utsågs som styrelseledamot och ordförande 2006), Christer Berggren (styrelseledamot sedan 2000) och Madeleine Cæsar (styrelseledamot sedan 1998). Bolagets controller är sekreterare i utskottet.

Revisionsutskottet har sammanträtt sex gånger under året. Revisionsutskottets uppgifter, som finns beskrivna i Arbetsordning för styrelsen, överensstämmer med Svensk kod för bolagsstyrning.

Under året har särskild uppmärksamhet ägnats åt:

- Upphandling av nytt revisionsbolag, som valdes vid årsstämma 2009
- Bokslutskommuniké och årsredovisning 2009
- Halvårsrapport 2009
- Strukturaffärer inom koncernen
- Riskbedömningar med upprättad riskkarta
- Redovisningskritiska frågor
- Framtagning av utvärderingsmaterial för den interna kontrollen
- Utvärdering av revisorernas arbete
- Styrande policies
- Svensk kod för bolagsstyrning
- Revisionsplanering

Revisionsutskottets möten protokollförs och information från utskottets möten lämnas till styrelsen vid efterföljande styrelsesammanträde. Protokoll från utskottssammanträdena sändes till samtliga styrelseledamöter.

Revisionsutskottet fungerar också som styrelsens ersättningsutskott.

ERSÄTTNINGsutskott

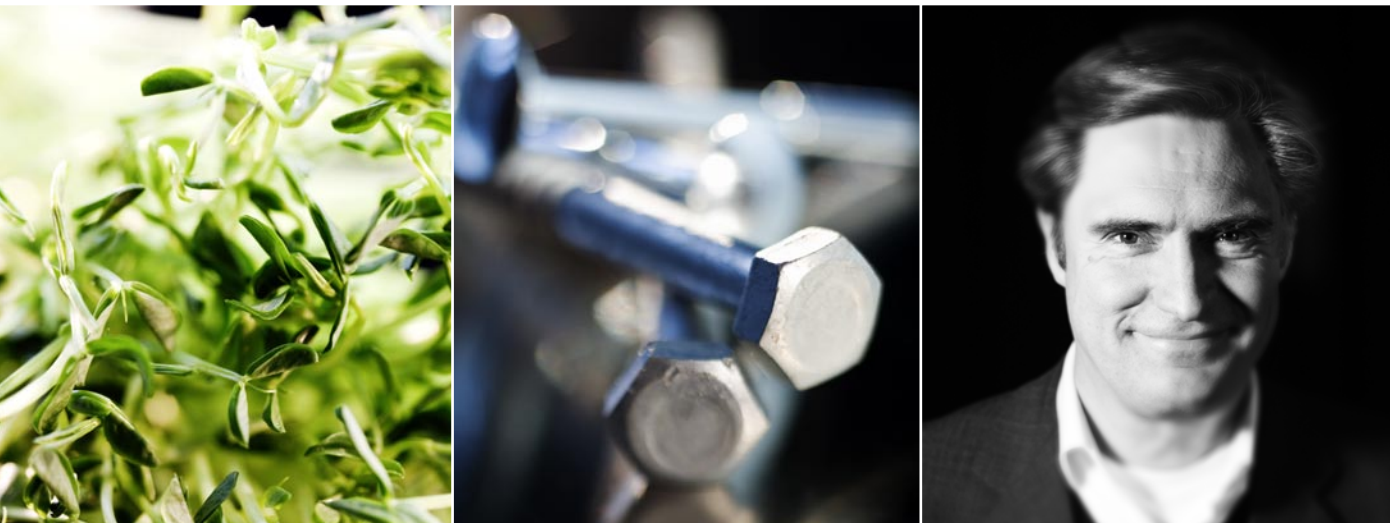
Frågor om ersättning och andra anställningsvillkor avseende verkställande direktören bereds av styrelsens ordförande tillsammans med revisionsutskottet. Revisionsutskottet fungerar som ersättningsutskott. Beslut i dessa frågor fattas av styrelsen.

Styrelsen har prövat frågan om inrättande av ett särskilt ersättningsutskott men ansett att den beredning och kompetensfördelning som tillämpas avseende ersättningar är ändamålsenlig och bra. Styrelsen har därför inte funnit anledning till att ändra detta, vilket innebär avvikelse från kodens regler, se sid 32.

EXTERNA REVISORER

Revisorerna har till uppgift att på aktieägarnas vägnar granska RISE Holdings bokföring, bokslut och koncernredovisning samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Huvudansvarig revisor lämnar också en revisionsberättelse till årsstämman. RISE Holding ska enligt bolagsordningen ha en eller två revisorer med eller utan revisionssuppleanter eller ett registrerat revisionsbolag.

Till revisor valdes vid årsstämman 2009 det registrerade revisionsbolaget Price-waterhouseCoopers AB för en period av fyra år intill utgången av årsstämman

2013, med auktoriserad revisor Olof Enerbäck som huvudansvarig. Olof Enerbäck (född 1956) är civilekonom, auktoriserad revisor och partner i Pricewaterhouse-Coopers AB (PWC).

Arvode till revisionsbolag utgår enligt godkänd räkning som grundar sig på lämnad offert vid upphandling i februari 2009. Utöver revisorsuppdraget har PWC medverkat vid framtagandet av en riskanalys och underlag för intern kontroll.

RISE Holding tillhör den grupp av statliga företag som har ett särskilt samhällsintresse. Av Riksrevisionen förordnad revisor genomför en granskning av rapporteringen utifrån om bolagen uppfyller de särskilda samhällsliga uppgifter som staten i någon form överenskommit eller ålagt dem, t ex i regeringens propositioner.

Riksrevisionen förordnade 2008 auktoriserad revisor Lars Nordstrand att vara revisor i RISE Holding fram till och med årsstämman 2012.

Ledning

Peter Holmstedt, (född 1957), verkställande direktör, anställd i bolaget sedan 1 september 2007. Technologie doktor, Kungliga Tekniska Högskolan, Flexibel Industriell Produktion. Innehar styrelseuppdrag i dotter- och intressebolagen Swedish ICT Research AB, Swerea AB och Innventia AB, adjungerad professor vid KTH Skolan för Industriell teknik och management (ITM). Amfa Finans AB (ledamot), mentorsprojektet Styrelsekraft för kvinnor (mentor).

Verkställande direktören ingår inte i styrelsen men deltar vid styrelsens sammanträden som föredragande.

Styrelsen utvärderar årligen verkställande direktörens arbete.

ERSÄTTNING TILL LEDNINGEN

Frågor gällande ersättning och andra anställningsvillkor för verkställande direktören bereds av revisionsutskott/ersättningsutskott och beslutas av styrelsen.

Intern kontroll och riskhantering avseende finansiell rapportering för räkenskapsåret 2009

Enligt koden ska styrelsen årligen lämna en beskrivning av hur den interna kontrollen, till den del den avser den finansiella rapporteringen, är organiserad.

STYRELSENS RAPPORT OM INTERN KONTROLL

Styrelsen ansvarar, enligt den svenska aktiebolagslagen och Svensk kod för bolagsstyrning, för den interna kontrollen. Styrelsens rapport om intern kontroll för 2009 begränsas till att i bolagsstyrningsrapporten beskriva hur den interna kontrollen är organiserad på moderbolagsnivå och till mindre del behandla intern kontroll i koncernen.

Rutinerna för styrelsens interna kontroll utgörs av ledningssystemet med organisationen, beslutsvägar, befogenheter och ansvar, vilket redovisas i styrande dokument för bolaget.

Att aktivt arbeta med ägarstyrning är en del av styrelsens kontrollfunktion.

RISKBEDÖMNING

RISE-koncernen utsätts för en rad olika risker från externt och internt håll. En förutsättning för att kunna bedöma dessa risker är att det finns uppsatta mål. Grunden för riskhanteringen är att identifiera och analysera risken för att de uppsatta målen inte uppnås. Riskhanteringen ingår som en del i planeringsprocessen för att säkerställa att resultatet beaktas utifrån strategier, målsättningar och åtgärder som vidtas. Övergripande riskbedömningar görs kontinuerligt för att när så behövs leda till åtgärder som ska hantera uppkomna risker.

KONTROLLAKTIVITETER

Kontrollaktiviteter utgörs av rutiner och procedurer som säkerställer att direktiv genomförs och uppsatta kontrollmål uppnås för att hantera väsentliga risker. Aktiviteterna omfattar bland annat ett aktivt deltagande i koncernbolagens styrelser. Moderbolagets verkställande direktör ingår i samtliga dotter- och intressebolags styrelser. Vision, mål och strategier 2010–2012 (2009-12-14) samt verksamhetsplan 2010–2012 är RISE Holdings grunddokument och utgör tillsammans med ägarstyrningsdokumentet (2008-08-28) utgångspunkten för RISE Holdings ägarstyrning. Dokumentet följer statens ägarpolicy. Av dokumentet framgår hur ägarstyrningen bedrivs och vilka frågeställningar som prioriteras.

Moderbolagets styrelse behandlar bolagets ekonomiska situation vid varje styrelsemöte. Styrelsen behandlar kontinuerligt de finansiella rapporterna för bolaget och samråder med revisorerna i svårbedömda redovisningsfrågor.

INFORMATION OCH KOMMUNIKATION

För att uppnå en effektiv och korrekt informationsspridning både internt och externt krävs att alla delar inom organisationen kommunicerar och utbyter relevant information. Ändamålsenlig information och kommunikation är nödvändig för att de interna kontrollsystemen ska kunna fungera och medarbetarna ska kunna utföra sina arbetsuppgifter väl. RISE Holding har enkla informella kommunikationsvägar med en liten personalstab. Styrelsen genom VD ansvarar för att den externa finansiella informationen är ändamålsenlig och korrekt återgiven.

RISEs webbplats www.ri.se utgör en del av koncernens informationskälla där aktuell information redovisas. Mer information om RISE Holdings bolagsstyrning finns att hämta på webbplatsen, bland annat finns aktuell bolagsordning, årsstäm-moprotokoll och hållbarhetsredovisning.

HÅLLBARHETSREDOVISNING

RISE Holding har sedan 2008 bedrivit arbetet med att inkludera CSR-perspektivet i sina ägarstyrningsinstrument. I de bolag där vi har inflytande, eftersträvas att verksamheter bedrivs på ett ansvarfullt och etiskt korrekt sätt. Precis som i alla andra frågor kan vi framförallt påverka via styrelsearbetet. Behovet av ett samordnat CSR-arbete i koncernbolagen har identifierats. Informationsinsatser har gjorts i styrelser, ledningsgrupper och till informationsansvariga. I de fall det finns CSR-ansvariga i dotterbolagen, har dessa knutits till en koncerngemensam arbetsgrupp. Under 2009 har styrdokument och policies kring CSR uppdaterats i koncernbolagen, och CSR-gruppen har inom ramen för årets rapportering fördjupat sitt samarbete.

Rapportens standarddel rör RISE Holding, indikatorerna hämtar i sin tur data från koncernbolagen där den verksamhet bedömts äga rum som påverkar omvärlden mest ur ett CSR-perspektiv och därför är mest angelägen att rapportera. Denna uppdelning är väl förankrad i arbetsgruppen, men kan komma att ändras när ett eller flera dotterbolag väljer att sammanställa egna hållbarhetsredovisningar i framtiden, något som holdingbolaget stödjer.

Under året har arbetet fortsatt med samma intressenkarta och med de prioriterade frågeställningar och indikatorer som valdes till förra rapporten. Liksom förra året gör SP i år en egen hållbarhetsredovisning.

Räkenskapsåret är lika med kalenderår och rapporteringscykeln är helår. Rapporten omfattar perioden 1 januari-31 december 2009.

RISE Holding publicerar en bestyrkt rapport (C+) som en del av den externa rapporteringen den 31 mars 2010 på RISE Holdings webbplats www.ri.se.

UPPFÖLJNING

Efterlevnad och effektivitet i de interna kontrollerna följs upp löpande både av styrelse och ledning. Uppföljning är en integrerad del av den löpande verksamheten och uppföljningen ingår i ledningens ordinarie aktiviteter. Brister i den interna kontrollen ska rapporteras till närmast överordnad och allvarliga brister till styrelsen. Företagets ekonomiska situation och strategi avseende den finansiella ställningen behandlas vid varje styrelsemöte. Revisionsutskottet fyller en viktig

funktion i att säkerställa kontrollaktiviteter för väsentliga riskområden.

Den finansiella rapporteringen avseende bokslutskommuniké och delårsrapporter kvalitetssäkras genom att revisorerna utför en översiktlig revision.

INTERNREVISION

Bolaget har ingen internrevisionsfunktion. Bolaget har en enkel juridisk operativ struktur och utarbetade styr- och internkontrollsystem. Styrelsen följer upp med hjälp av revisionsutskottet bolagets bedömning av den interna kontrollen bland annat genom kontakter med bolagets revisorer.

Styrelsen har bedömt att den uppföljning som redovisas ovan är tillräcklig för att säkerställa att den interna kontrollen är effektiv. Behovet av en internrevisionsfunktion prövas årligen av styrelsen.

GRANSKNING AV BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT

Styrelsens rapport om den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen har inte granskats av bolagets revisorer. Endast en översiktlig granskning sker av bolagsstyrningsdokumentet för att kvalitetssäkra rapporten.

Stockholm, den 17 mars 2010

Yngve Stade, ordförande

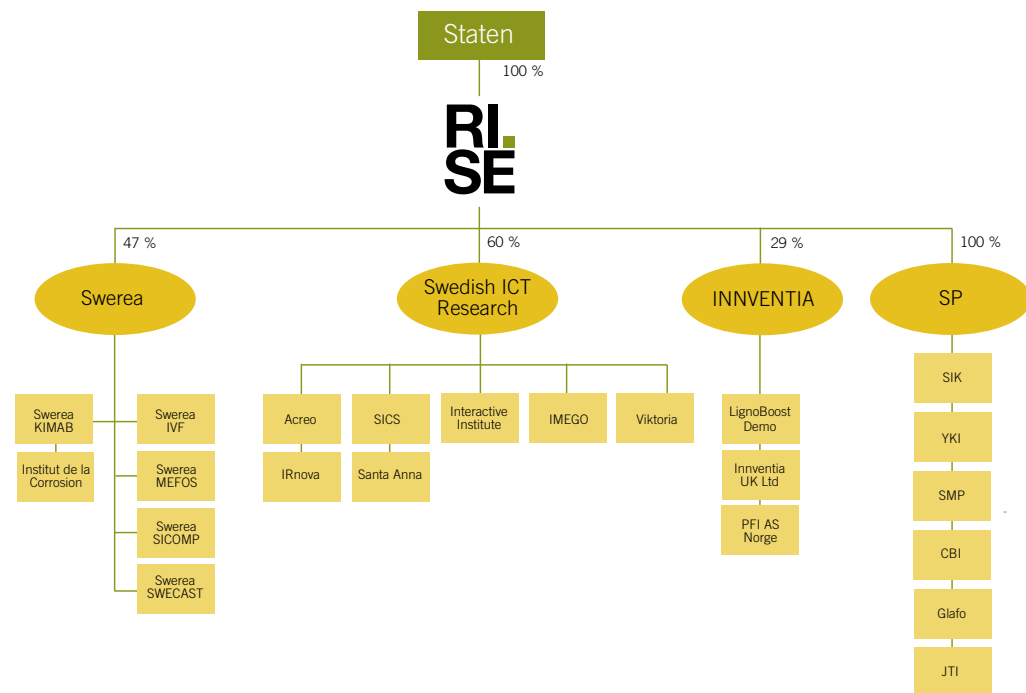
Christer Berggren

Madeleine Cæsar

Anna Hultin Stigenberg

Thomas Johansson

Pia Sandvik Wiklund

Resultaträkning - koncernen

Belopp i tkr	Helår 2009	Helår 2008
Rörelsens intäkter		
Nettoomsättning	628 031	343 058
Andelar i intresseföretags resultat	-3 598	15 993
Övriga rörelseintäkter	1 007	1 479
Summa rörelsens intäkter	625 440	360 530
Rörelsens kostnader		
Övriga externa kostnader	-227 533	-125 606
Personalkostnader	-372 442	-214 779
Avskrivningar materiella anläggningstillgångar	-14 994	-5 059
Summa rörelseresultat	10 471	15 086
Resultat från värdepapper och fordringar	-485	182
Ränteintäkter och liknande resultatposter	3 330	4 470
Räntekostnader och liknande resultatposter	-338	-230
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	12 978	19 508
Skatt på årets resultat	-6 113	-766
<i>Resultat hänförligt till</i>		
Minoritetens andel i årets resultat	34	-1 514
Moderbolagets aktieägare	6 899	17 228

Balansräkning - koncernen

Belopp i tkr	09-12-31	08-12-31
TILLGÅNGAR		
Summa immateriella anläggningstillgångar	1 348	-
Summa materiella anläggningstillgångar	254 269	11 627
Andelar i intressebolag	137 511	141 530
Andra långfristiga värdepappersinnehav	1 366	950
Uppskjuten skattefordran	7 581	-
Andra långfristiga fordringar	1 294	378
Summa finansiella anläggningstillgångar	147 752	142 858
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	403 369	154 485
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		
Råvaror och förnödenheter	9 399	8 205
Pågående arbeten i projekt	38 311	41 699
Förskott till leverantör	233	233
Summa varulager mm	47 943	50 137
Kundfordringar	220 288	27 594
Övriga förutbetalda kostnader	112 221	23 008
Summa kortfristiga fordringar	332 509	50 602
Kortfristiga placeringar	148 007	11 112
Kassa och bank	233 309	100 842
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	761 768	212 693
SUMMA TILLGÅNGAR	1 165 137	367 178

Balansräkning - koncernen

Belopp i tkr	09-12-31	08-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
EGET KAPITAL		
Aktiekapital (16.470 aktier)	1 647	500
Bundna reserver	113 910	117 508
Summa bundet eget kapital	115 557	118 008
Fria reserver	519 098	49 890
Årets resultat	6 899	17 228
Summa fritt eget kapital	525 997	67 118
SUMMA EGET KAPITAL	641 554	185 126
Minoritetsintresse	43 137	27 460
SUMMA AVSÄTTNINGAR	37 613	1 699
Förskott från kunder	157 956	25 468
Leverantörsskulder	58 196	17 737
Övriga skulder	67 022	22 924
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	159 659	86 764
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER	442 833	152 893
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	1 165 137	367 178
Ställda säkerheter	45 000	Inga
Ansvarsförbindelser		
Övriga ansvarsförbindelser	Inga	21 908

Kassaflödesanalys - koncernen

Belopp i tkr	2009	2008
Den löpande verksamheten		
Kassaflöde från den löpande verksamheten	37 025	4 792
före förändringar i rörelsekapitalet		
Kassaflöde efter ändringar i rörelsekapitalet	28 957	-10 474
Investeringsverksamheten		
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-188 871	-10 477
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	429 276	-
Årets kassaflöde	269 362	-20 951
Likvida medel vid årets början	111 954	132 905
Likvida medel vid årets slut	381 316	111 954

Resultaträkning - moderföretaget

Belopp i tkr	Helår 2009	Helår 2008
Rörelsens intäkter		
Summa rörelsens intäkter	14 000	10 100
Rörelsens kostnader		
Övriga externa kostnader	-10 143	-7 371
Personalkostnader	-6 551	-4 136
Avskrivningar materiella	-42	-50
anläggningstillgångar		
RÖRELSERESULTAT	-2 736	-1 457
Ränteintäkter och liknande resultatposter	2 257	599
Räntekostnader och liknande resultatposter	-6	-12
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-485	-870
Skatt på årets resultat	-	-
ÅRETS RESULTAT	-485	-870

Balansräkning - moderföretaget

Belopp i tkr	09-12-31	08-12-31
TILLGÅNGAR		
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
Materiella anläggningstillgångar		
Summa materiella anläggningstillgångar	53	46
Finansiella anläggningstillgångar		
Andelar i koncernföretag	434 446	5 170
Andelar i intresseföretag	22 997	23 498
Andra långfristiga fordringar	265	378
Summa finansiella anläggningstillgångar	457 708	29 046
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	457 761	29 092
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		
Summa kortfristiga fordringar	668	377
Kortfristiga placeringar	-	5 112
Kassa och bank	10 707	4 936
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	11 375	10 425
SUMMA TILLGÅNGAR	469 136	39 517

Balansräkning - moderföretaget

Belopp i tkr	09-12-31	08-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
EGET KAPITAL		
Aktiekapital (16.470 aktier)	1 647	500
Reservfond	105	105
Summa bundet eget kapital	1 752	605
Balanserad vinst eller förlust	459 454	32 696
Årets resultat	-485	-870
Summa fritt eget kapital	458 969	31 826
SUMMA EGET KAPITAL	460 721	32 431
Avsättningar	330	470
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER	8 085	6 616
SUMMA SKULDER	8 415	7 086
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	469 136	39 517
Ställda säkerheter	Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	Inga	Inga

Kassaflödesanalys - moderföretaget

Belopp i tkr	2009	2008
Den löpande verksamheten		
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-494	-948
före förändringar i rörelsekapitalet		
Kassaflöde efter ändringar i rörelsekapitalet	594	-196
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-429 211	68
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	429 276	-
Årets kassaflöde	659	-128
Likvida medel vid årets början	10 048	10 176
Likvida medel vid årets slut	10 707	10 048

Not eget kapital

Belopp i tkr	Aktiekapital	Bundna reserver	Fritt eget kapital
Koncernen			
Ingående balans enligt			
balansräkningen 2009-01-01	500	117 508	67 118
Nyemission till överkurs	1 147	-	428 129
Förskjutning mellan		-3 598	3 598
fritt och bundet eget kapital			
Förändringar i koncernstruktur			20 711
Avyttring intressebolag			-501
Övriga påverkade poster i eget kapital			43
Årets resultat			6 899
Utgående balans enligt			
balansräkningen 2009-12-31	1 647	113 910	525 997

Moderföretaget	Aktiekapital	Bundna reserver	Fritt eget kapital
Ingående balans enligt			
balansräkningen 2009-01-01	500	105	31 826
Nyemission till överkurs	1 147		428 129
Avyttring av intressebolag			-501
Årets resultat		-	-485
Utgående balans enligt			
balansräkningen 2009-12-31	1 647	105	458 969

Enligt bolagsordningen medför inte aktierna rätt till utdelning.
Uppkomna vinstmedel ska användas i verksamheten.
En fullständig årsredovisning finns att tillgå på holdingbolagets webbsida www.ri.se

Stockholm, den 17 mars 2010

Yngve Stade (ordförande), Christer Berggren, Madeleine Cæsar, Anna Hultin Stigenberg,
Thomas Johannesson, Pia Sandvik Wiklund, Peter Holmstedt (verkställande direktör)

Vår revisionsberättelse har lämnats 2010-03-17

PricewaterhouseCoopers AB

Olof Enerbäck

Auktoriserad revisor

Lars Nordstrand

Auktoriserad revisor, förordnad av Riksrevisionen

RISE Research Institutes of Sweden Holding AB
Box 3072, 103 61 Stockholm
Besök Mäster Samuelsgatan 60
Tel 08-56 64 82 50
info@ri.se
www.ri.se